

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

2795

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OD BUKE**

Proglašava se Zakon o zaštiti od buke koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 11.09.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 15.11.2012. godine.

Broj 01-02-1004/12
07. prosinca 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, v. r.

**ZAKON
O ZAŠTITI OD BUKE**
POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

Ovim se zakonom propisuje dozvoljena razina buke, mjere zaštite od buke, način mjerenja i evidentiranja buke, granične razine buke svrstane prema ambijentu, namjeni prostora i dobu dana (dan ili noć), u svrhu zaštite zdravlja ljudi, zaštite radnog i životnog prostora, te okoliša općenito.

Zakon uređuje i druga pitanja od značaja za zaštitu od buke.

Članak 2.
(Značenje pojmova)

Pojmovi rabljeni u ovome zakonu imaju sljedeće značenje:

Buka je svaki zvuk čija razina prelazi dozvoljenu razinu propisanu ovim ili drugim zakonima, s obzirom na vrijeme i mjesto gdje nastaje i sredinu u kojoj ljudi rade i borave.

Izvor buke, u smislu ovoga zakona, smatra se svaki objekt sa sredstvima za rad i transport, uređajima i instalacijama, te bučne aktivnosti ljudi i životinja kao i drugi objekti i radnje od kojih se širi zvuk, a koji prelaze dopuštenu razinu za tu vrstu buke (u daljnjem tekstu: izvori buke).

Vlasnik izvora buke, u smislu ovoga zakona, jeste pravna ili fizička osoba odgovorna za nastanak buke.

Imisija buke je ukupna razina buke na mjestu prijema u okolini, koji je povezan sa štetnim utjecajima.

Emisija buke je razina buke koju izvor predaje u okolni prostor.

Prostor su svaki otvoreni i zatvoreni prostori u naseljima i izvan naselja u kojima ljudi rade i borave, trajno ili povremeno, radi edukacije, odmora, rekreacije i slično.

Pod prostorom se podrazumijevaju i zaštićena područja definirana posebnim zakonima a koja su na bilo koji način osjetljiva na buku.

Članak 3.

(Izrazi, skraćenice i jedinice mjere)

Izrazi, skraćenice i jedinice mjere, korišteni u ovome zakonu, imaju sljedeće značenje:

- dB (Decibel)-1/10 Bel (desetina Bela) - jedinica za mjerenje razine zvuka;
- dB (A) (Decibel A-skala) i dB (C) (Decibel C-skala) - međunarodna mjerna skala razine zvuka ili buke koja uzima u obzir različitu osjetljivost ljudskog uha na raznim frekvencijama pri raznim razinama buke;
- $P_0 = 20 \text{ Pa} - 20 \times 10^{-6} \text{ Pa}$ - razina zvučnog tlaka na pragu čujnosti;
- $I_0 = 1 \text{ pW/m}^2 = 10^{-12} \text{ W/m}^2$ - razina jačine zvuka;
- L_{eq} dB(A) je srednja energetska vrijednost buke promjenljive razine ekvivalentna buci kontinuirane razine mjerenoj u trajanju od najmanje 15 minuta u razdobljima od 06-22 sati (dan) ili 22-06 sati (noću);
- L_n dB (A) je razina zvučnog tlaka koji je iznad navedenog u n% vremena od razdoblja u kojem se mjeri;
- L_1 označava razinu buke koja je prekoračena 1% vremena, a najkraće razdoblje mjerenja je 15 minuta;
- L_{AmaxT} je najviša razina buke u zatvorenim prostorima tijekom mjerenja standardizirana na vrijeme odjeka 0,5 sekunda.

POGLAVLJE II. NAJVIŠA RAZINA BUKE U dBA (decibel A-skale) I MJERE ZAŠTITE**Članak 4.**
(Razine buke)

Izvori buke ne smiju izazvati buku u okolnom prostoru koja prelazi razine utvrđene ovim zakonom.

Najviše dozvoljene razine buke, u smislu ovoga zakona, određene su u tablicama 1., 2. i 3., a korekcija razine izmjerene buke određena je u Tablici 4.

Članak 5.
(Mjere zaštite od buke)

Zaštita od buke ostvaruje se:

- sprječavanjem nastajanja buke;
- kontrolom namjene prostora i prostornim rasporedom stvarnih i potencijalnih izvora buke u odnosu na prostore osjetljive na buku, što mora biti uključeno prije određivanja i odobravanja novih namjena u prostoru i objektima svih namjena gdje borave ljudi;
- smanjenjem broja izvora buke;
- propisanom zvučnom izolacijom sukladno namjeni prostora kod novih objekata;
- praćenjem, kontrolom i bilježenjem razine buke;
- zabranom rada za sve namjene, odnosno izvore buke, koji izazivaju buku iznad graničnih vrijednosti;
- otklanjanjem ili ograničavanjem buke na dopuštenu razinu;
- ograničavanjem rada izvora buke tijekom noći i u neradne dane;
- izradom karata buke postojećih izvora buke i monitoringom;
- izradom karata buke temeljem modela za sve planirane promjene u prostoru koje mogu ugroziti, odnosno povećati razinu buke u ugroženim prostorima prema odredbama ovoga zakona i
- uklanjanjem ili promjenom namjene objekata.

Članak 6.

(Osiguravanje zaštite od buke)

Zaštitu od buke osiguravaju mjerodavna tijela Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH), kantona, gradova i općina.

Zaštitu od buke osiguravaju i vlasnici izvora zvuka.

Članak 7.

(Vrijeme provođenja mjera zaštite od buke)

Zaštita od buke provodi se cjelodnevno, danju i noću.

U smislu ovoga zakona dan traje od 06 do 22 sata, a noć od 22 do 06 sati.

Članak 8.

(Karte buke)

Federacija BiH, kantonalna, gradska i općinska tijela uprave, mjerodavna za poslove prostornog planiranja, u okviru svoje mjerodavnosti, osiguravaju izradu karata buke za predviđanje, bilježenje i praćenje razine buke.

Karta buke je grafički prikaz postojećih i planiranih razina buke i sastavni je dio planova prostornog uređenja.

Početnu kartu buke tijelo iz stavka 1. dužno je izraditi u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona te ju ažurirati svake tri godine.

Članak 9.

(Grafički prikaz razina buke)

U prostornom planu, urbanističkom planu i provedbenom (regulacijskom) planu određuju se predviđene razine buke na kartama odgovarajućeg mjerila kao i ugrožene zone s planovima zaštite, mjerama i rokovima.

Kod visokih stambenih ili drugih objekata uz obvezni trodimenzionalni prikaz (3D) modela terena i objekata potreban je i prikaz vertikalnog rasprostiranja buke.

Predviđena razina buke ne smije prijeći najviše dozvoljenu razinu buke određenu ovim zakonom, a sukladno planiranim sadržajima i funkcijama u prostoru.

Članak 10.

(Primjena mjera zaštite od buke u postupku izdavanja dozvola)

Za pogone i postrojenja za koje je propisana obveza procjene utjecaja na okoliš i za pogone i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu, mjere zaštite od buke trebaju biti obuhvaćene studijom utjecaja na okoliš, planovima aktivnosti i okolišnom dozvolom sukladno tabelama 1. i 2.

Članak 11.

Za pogone i postrojenja, odnosno za sve djelatnosti za koje nije potrebno pribavljanje okolišne dozvole mjerodavno je tijelo dužno u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti propisati uvjete zaštite od buke sukladno ovom zakonu.

Tijelo uprave, mjerodavno za davanje odobrenja za obavljanje djelatnosti, ne može izdati odobrenje ako nisu ispunjeni uvjeti zaštite od buke.

Članak 12.

(Buka s gradilišta)

Pravne i fizičke osobe koje otvaraju gradilište dužne su u plan uređenja gradilišta predvidjeti i primijeniti mjere za sprječavanje širenja buke s gradilišta iznad dozvoljene razine.

Iznimno, u određenim slučajevima, kada nije moguće primijeniti mjere za sprječavanje širenja buke s gradilišta iznad graničnih vrijednosti, osobe iz prethodnog stavka dužne su u plan o uređenju gradilišta predvidjeti mjere kojima se štiti prostor i ljudi, te odrediti vrijeme izvođenja radova sukladno zakonu.

Članak 13.

(Buka s prometnica i drugih izvora)

Zaštita od buke koja nastaje na svim vrstama postojeće prometne infrastrukture bit će usklađena s dozvoljenom razinom buke utvrđene ovim zakonom reguliranjem prometa, vremenskim ograničenjem, zabranom korištenja bučnih prometnih sredstava, rekonstrukcijom kolovoza ili tračnica, izradom zvučnih barijera, uz poboljšanje zvučne izolacije prozora, fasada i dr.

Rok za usklađivanje zaštite od buke s dozvoljenom razinom buke propisane ovim zakonom je 10 godina od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Ukoliko buka prelazi dozvoljenu razinu za više od 5 dBA, nalaže se vlasniku izvora buke poduzimanje žurnih mjere prije toga roka, a ne duljeg od tri godine.

Za provođenje aktivnosti usklađivanja s dozvoljenom razinom buke iz stavka 1. ovoga članka odgovorne su federalne i kantonalne institucije mjerodavne za upravljanje prometnom infrastrukturom i za reguliranje prometa.

Članak 14.

Rok za usklađivanje dozvoljene razine buke s prometnica izgrađenih do 2003. godine, a koje su u mjerodavnosti Federacije BiH, jeste pet godina od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Za prometnice izgrađene nakon 2003. godine, a koje nisu izvedene sukladno ovom zakonu, rok za usklađivanje je tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 15.

Adekvatnu zvučnu izolaciju kao i druge tehničke mjere na novom objektu, sukladno potrebnoj zvučnoj zaštiti, osigurava vlasnik objekta, sukladno Tabeli 1.

Adekvatnu zvučnu izolaciju kao i druge tehničke mjere na ranije izgrađenim objektima, sukladno potrebnoj zvučnoj zaštiti, osigurava vlasnik novih izvora buke.

Vlasnik izvora buke koji nije izazivao buku iznad dozvoljene razine prije izgradnje novih objekata nije dužan snositi troškove zaštite od buke.

Razina buke od stacioniranih izvora na otvorenom prostoru mora biti niža od dozvoljene razine utvrđene u Tabeli 2. sukladno namjeni zone, mjerena na udaljenosti od 5 metara od izvora buke u pravcu ugroženih prostora, odnosno sukladno Tabeli 1. u prostoru koji je ugrožen bukom toga izvora.

Ukoliko ima više izvora buke, razina novih izvora buke ne smije izazvati povišenje razine buke iznad dopuštene.

Članak 16.

(Buka od akustičnih uređaja u zatvorenom prostoru)

Korištenje akustičnih uređaja u zatvorenim prostorima dozvoljeno je pod uvjetom da razina buke ne prelazi $L_{eq} 80 \text{ dB(A)}$.

Iznimno, u diskotekama, razina buke od korištenja akustičnih uređaja ne smije prijeći $L_{eq} 100 \text{ dB(A)}$.

Ukoliko je razina zvuka u ugroženim prostorima iznad dopuštene razine, utvrđene u Tabeli 1., vlasnik izvora zvuka u zatvorenim prostorima i na otvorenom dužan je na uređaj za pojačanje zvuka ugraditi elektronski regulator (uređaj za ograničavanje razine zvuka - limiter) koji se zapečati i kojim se regulira jačina zvuka do razine dozvoljene ovim zakonom, u svim slučajevima kada razina buke ometa okolne korisnike.

Akustični uređaji u ugostiteljskim objektima koji se nalaze u stambeno-poslovnim zgradama mogu se koristiti samo ako imaju elektronski regulator, reguliran tako da razina buke bude usklađena s Tabelom 1.

Članak 17.

(Buka od akustičnih uređaja na otvorenom prostoru)

Korištenje akustičnih uređaja za reprodukciju zvuka na otvorenom prostoru dozvoljeno je ako razina buke ne prelazi razinu propisanu u tabelama 1. i 2. i ako imaju ugrađen uređaj za ograničavanje razine reprodukcije zvuka.

Radi zadovoljavanja potreba za održavanjem javnih skupova i organiziranja zabavnih i sportskih priredbi te drugih aktivnosti na otvorenom prostoru, kada postoji mogućnost prekoračenja dozvoljene razine buke, mjerodavno će tijelo svojom odlukom odrediti mjesto održavanja i vrijeme trajanja navedenih aktivnosti.

Članak 18.

(Emisija buke nastala korištenjem uređaja, strojeva, prijevoznih sredstava i drugih tehničkih uređaja)

Granične vrijednosti emisija buke nastale korištenjem uređaja, strojeva, prijevoznih sredstava i drugih tehničkih uređaja utvrđuju se posebnim propisima.

Ugradnja uređaja u kućanstvima mora biti sukladna uputama proizvođača i sukladna ovomu zakonu.

Članak 19.

(Prekoračenje propisane razine buke)

Izvori buke mogu se koristiti i kada prelaze najvišu dozvoljenu razinu buke, samo u slučaju otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i stanja koja bi mogla izazvati veće materijalne štete ili koja ugrožavaju zdravlje ljudi i njihove okoline, te u slučajevima iz članka 12. stavak 2. ovoga zakona.

Članak 20.

(Zabrana obavljanja radova i djelatnosti)

Zabranjeno je obavljati radove, odnosno djelatnosti koje zbog prekomjerne buke, uključujući i reprodukciju glazbe, ometaju noćni mir i odmor u naseljenim mjestima, u vremenu od 22 do 06 sati idućeg dana.

Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na obavljanje radova na uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda i stanja koja bi mogla izazvati veće materijalne štete ili ugroziti zdravlje ljudi i njihovu okolinu.

Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se ni na radove i djelatnosti koje se po prirodi svoga tehnološkog procesa moraju obavljati neprekidno, danju i noću, odnosno samo noću, a ne postoji tehnička ili druga mogućnost da se spriječi širenje buke.

POGLAVLJE III. MJERENJE, PRAĆENJE I EVIDENTIRANJE BUKE

Članak 21.

(Oblast za mjerenje buke)

Mjerenje buke vrši pravna osoba koja je ovlaštena za obavljanje te djelatnosti, a ima u stalnom radnom odnosu specijalista za mjerenje buke i opremu koja odgovara preporukama IEC 651 i 804 Type 1. i EN 60804 mjerač zvuka s integriranjem i usrednjavanjem.

Članak 22.

(Mjerenje buke na otvorenom prostoru)

Mjerenje razine buke na otvorenom prostoru vrši se tako da se mikrofoni postavi 1,2 m do 2 m iznad tla.

Kod posebnih mjernih zadaća ili posebnih uvjeta na terenu (npr. zasjenjenje zidom, nagib terena, veliko prigušenje na tlu i sl.), mikrofoni mogu biti postavljeni na visinu od 4 m iznad tla ili na mjestu gdje buka može ugroziti korisnike prostora.

Kod mjerenja buke u blizini zgrade, mikrofoni se postavljaju na udaljenost najmanje 3 m od reflektirajućih površina.

Kod mjerenja buke na fasadi visoke zgrade, mikrofoni se postavljaju 0,5 m izvan zgrade, približno na sredini otvorenog prozora bukom ugroženog prostora.

Mjerenje se provodi sukladno BAS ISO 17025:2005.

Članak 23.

Mjerenje se vrši radi praćenja i kontroliranja utjecaja buke na otvorenom prostoru.

Za praćenje i kontroliranje buke na otvorenom prostoru radi se elaborat buke.

Elaborat buke radi se za nove kao i za postojeće prostorno-planske dokumente.

Elaborat buke sadrži:

- 3D prikaz terena s lokacijama izvora buke, ugroženih objekata, mjernih mjesta, namjene prostora/objekata kao i svih elemenata koji utječu na prostiranje buke;
- utjecaj godišnjih doba i meteoroloških uvjeta;
- prema vrsti izvora buke – stacionarni/pokretni, kontinuirana razina, promjenljiva razina, istaknuti tonovi, impulsna buka;
- definiranje trajanja mjerenja, broj uzoraka i mjernih mjesta mjereno u 15 minuta;
- kritične sate mjerenja tijekom dana i noći, na temelju predviđivog stanja i vrste buke u prostoru kao i eventualnu potrebu za 24-satnim mjerenjem, kod specifičnih izvora buke u vrijeme kada se pojavljuju;
- prognozu potrebnih ponovnih mjerenja buke, razdoblje ponavljanja, mjesece u godini, klimatske uvjete i druge aspekte koji jamče pouzdano praćenje ometajućeg utjecaja buke za plansko razdoblje.

Izvješće o rezultatima praćenja i kontroliranja buke mora sadržavati sljedeće podatke:

- karta buke šire lokacije pod utjecajem buke s položajem točkastih, površinskih i linijskih izvora buke;
- broj i vrijeme uzimanja uzoraka po jednom mjernom mjestu, te broj i položaj mjernih mjesta;
- uzorci izmjerene razine buke s podacima: $L_{eq} \text{dB(A)}$, L_1 , $L_{A \text{ MAX}}$ tijekom razdoblja mjerenja prikazani pojedinačno u razdoblju mjerenja i drugi podaci po potrebi (istaknuti tonovi, impulsna buka, buka zrakoplova, željeznice, razlika dB(A)-dB(C)), a dobivena temeljem 15-minutnih mjerenja kontinuirano kao i podaci o meteorološkim uvjetima (temperatura,

relativna vlaga, brzina i smjer vjetra, opisana količina i vrsta padavina, zasnježenost i ostala meteorološka opažanja od značaja za mjerenje buke).

Članak 24.

(Mjerenje buke u zatvorenom prostoru)

Mjerenje razine buke u zatvorenom prostoru vrši se tako da mjerna točka bude udaljena najmanje 1 m od zidova ili drugih reflektirajućih površina, a mikrofonski se postavlja na visinu 1,2 m do 1,5 m iznad poda.

Kod mjerenja buke u prostorijama sa zatvorenim prozorima i vratima, mikrofonski se postavlja, po mogućnosti, u sredinu prostorije.

Mjerenje strukturnog zvuka (izvor u zgradi) ili kod vanjske niskofrekvencijske buke, vrši se pri zatvorenim prozorima, u sredini prostorije.

Članak 25.

(Vrednovanje razine buke)

Karakteristična veličina koja se mjeri i temeljem koje se vrši ocjena buke prema odredbama ovoga zakona je ekvivalentna razina buke u dB (A) ($L_{Aeq,T}$) i razina buke L što se pojavljuje 1% vremena mjerenja u dB(A) kao i L_{Amax} .

Mjerenje i vrednovanje razine buke vrši se prema međunarodnim standardima ISO 1996/1, 1996/2 i 1996/3, BAS ISO 9612 i BAS EN 60804.

Članak 26.

Zvučne izolacije razdjelnih zidova i stropova, kao i konstrukcija od zvuka udara propisane su standardom JUS.U.16.201 i primjenjivat će se do donošenja tehničkih naputaka za najbolje raspoložive tehnike za ovu oblast.

Mjerenje se vrši prema skupini standarda BAS ISO 140 i to za mjerenje zvučne izolacije u zgradama i građevinskim elementima, za laboratorijska i terenska mjerenja, te mjerenja za svaki specifični slučaj.

POGLAVLJE IV. NADZOR

Članak 27.

(Nadzor nad primjenom Zakona)

Nadzor nad primjenom ovoga zakona, u okviru svojih mjerodavnosti, vrše mjerodavna tijela uprave Federacije BiH, kantona, gradova i općina.

Nadzor nad primjenom odredbi ovoga zakona koje se odnose na buku u razdoblju od 22 do 06 sati, kojom se narušava javni red i mir, vrše mjerodavne policijske uprave.

Članak 28.

(Inspekcijski nadzor)

Mjerodavne inspekcije u obavljanju nadzora ovlaštene su:

- narediti akustična mjerenja kod pravnih i fizičkih osoba koje koriste izvore buke u prostoru (otvoreni i zatvoreni) u kojem ljudi rade i borave,
- narediti poduzimanje propisanih mjera za zaštitu od buke,
- zabraniti uporabu izgrađene, odnosno rekonstruirane građevine ako nisu provedene mjere za zaštitu od buke, dok te mjere ne budu provedene,

- zabraniti uporabu izvora buke dok ne budu poduzete mjere zaštite od buke,
- zabraniti obavljanje djelatnosti i ostalih aktivnosti koje zbog buke ometaju odmor i noćni mir, ako to nije moguće postići mjerom iz prethodne alineje ovoga članka,
- zabraniti obavljanje djelatnosti, odnosno drugih aktivnosti ako su započete bez rješenja mjerodavnoga tijela kojim se utvrđuje da su provedene mjere za zaštitu od buke.

Žalba protiv rješenja inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

POGLAVLJE V. KAZNE ODREDBE

Članak 29.

(Prekršaji)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj odgovorna osoba u tijelu uprave:

- ako ne postupi sukladno čl. 8., 9. i 10. ovoga zakona;
- ako izda odobrenje za obavljanje djelatnosti protivno članku 11. ovoga zakona.

Članak 30.

Novčanom kaznom u iznosu od od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako ne postupi sukladno čl. 12., 13., 16., 17. i 20. ovoga zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM, izuzev za prekršaj iz članka 16. ovoga zakona.

POGLAVLJE VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

(Tabele dopuštene razine buke)

Sastavni dio ovoga zakona su tabele dopuštene razine buke:

Tabela 1. – Dopusštena razina buke od vanjskih izvora u prostorijama prema namjeni

Tabela 2. – Dopusštena razina vanjske buke za planiranje novih objekata ili izvora buke

Tabela 3. – Buka u radnim prostorima od vanjskih izvora

Tabela 4. – Korekcija razine izmjerene buke prije usporedbe s dozvoljenom razinom u tabelama 1., 2. i 3.

Članak 32.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma ("Službeni list SRBiH", broj 46/89) od 29.12.1989. godine.

Članak 33.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, v. r.

Tabela 1. - Dozvoljena razina buke od vanjskih izvora u prostorijama prema namjeni

Redni broj	NAMJENA PROSTORIJE	Najviša dozvoljena razina		
		<u>15 min Leg</u> (dBA)		L1 (dBA)
		danju	noću	
A	Bolnice, klinike, domovi zdravlja			
A1	Bolesničke sobe	35	30	45
A2	Ordinacije	40	40	55
A3	Operacijski blok bez medicinskih uređaja i opreme	35	35	50
B	Hoteli, moteli, domovi, samački hoteli i sl. Hotelske sobe s 5 zvjezdica			
B1	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	35	30	45
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	40	35	50
	Hotelske sobe s 4 zvjezdice	40	35	50
B2	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade			
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	40	55
	Spavaonice u domovima			
B3	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	35	55
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	55
C	Škole, fakulteti, knjižnice i sl.			
C1	Amfiteatri i učionice	40	40	50
C2	Kabineti na fakultetima	35	35	50
C3	Kabineti u školama	40	40	50
C4	Čitaonice, knjižnice	40	40	45
D	Dvorane			
D1	Kino dvorane	35	35	45
D2	Kazališta	30	30	35
D3	Koncertne dvorane	30	30	35
E	Ustanove za predškolsku djecu i sl.			
E1	Sobe za odmor djece			
	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	35	50
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	50
E2	Sobe za rad s djecom	45	45	50
F	Stambeni objekti			
F1	Spavaće sobe i dnevni boravci			
	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	30	45
F2	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	50

Tabela 2. - Dozvoljena razina vanjske buke za planiranje novih objekata ili izvora buke

Područje (zona)	NAMJENA PODRUČJA	Najviša dozvoljena razina (dBA)		
		Ekvivalentna razina Leq dan	Vršna razina noć	L1
I	Bolničko-lječilišna	45	40	60
II	Turistička, rekreacijska, oporavilišna	50	40	65
III	Čisto stambena, odgojno-obrazovna i zdravstvena institucija, javne zelene i rekreacijske površine	55	45	70
IV	Trgovačka, poslovna, stambena i stambena uz prometne koridore, skladišta bez teškog transporta	60	50	75
V	Poslovna, upravna, trgovačka, obrtnička, servisna (komunalni servis)	65	60	80
VI	Industrijska, skladišna, servisna i prometno područje bez stanovanja	70	70	85

Tabela 3. - Buka u radnim prostorima od vanjskih izvora

Redni broj	VRSTA DJELATNOSTI	Dopuštena razina buke Leq u dBA
1.	Rad pretežno intelektualnog karaktera koji zahtijeva koncentraciju ili rutinski rad	55
2.	Intelektualni rad usmjeren na kontrolu rada skupine ljudi Rad koji zahtijeva koncentraciju ili neposredno govorno ili telefonsko komuniciranje	50
3.	Intelektualni rad usmjeren na kontrolu rada skupine ljudi koja obavlja pretežito intelektualni rad. Rad koji zahtijeva koncentraciju, neposredno govorno i telefonsko komuniciranje Rad isključivo vezan uz razgovore putem komunikacijskih sredstava (telefon i dr.)	45
4.	Intelektualni rad koji zahtijeva veliku koncentraciju, isključivanje iz okoline, preciznu psihomotoriku ili komuniciranje sa skupinom ljudi	40
5.	Mentalni rad kao izrada koncepcija, rad uz veliku odgovornost, komuniciranje radi dogovora sa skupinom ljudi	35

Tabela 4. - Korekcija razine izmjerene buke prije usporedbe s dozvoljenim razinama u tabelama 1., 2. i 3.

Utjecajni čimbenici	Korekcija za Leq (dBA)	Korekcija za L _{Amax} (dBA)
Buka zrakoplova	- 5	- 10
Buka željeznice	- 5	- 10
Impulsna buka	+ 5	+10
Istaknuti tonovi	+ 5	+ 5

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД БУКЕ

Проглашава се Закон о заштити од буке који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 11.09.2012. године и на сједници Дома народа од 15.11.2012. године.

Број 01-02-1004/12
07. децембра 2012. године
Сарајево

Предсједник
Живко Будимир, с. р.

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ОД БУКЕ

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Закона)

Овим законом прописује се дозвољени ниво буке, мјере заштите од буке, начин мјерења и евидентирања буке, граничне вриједности буке сврстане према амбијенту, намјени простора и добу дана (дан или ноћ), у сврху заштите здравља људи, заштите радног и животног простора, те околиша уопштено.

Закон уређује и друга питања од значаја за заштиту од буке.

Члан 2.

(Значење појмова)

Појмови коришћени у овом закону имају следеће значење:

Бука је сваки звук чија вриједност прелази дозвољени ниво прописан овим или другим законима, с обзиром на вријеме и мјесто гдје настаје и средину у којој људи раде и бораве.

Извор буке, у смислу овог закона, сматра се сваки објекат са средствима за рад и транспорт, уређајима и инсталацијама, те бучне активности људи и животиња као и други објекти и радње од којих се шири звук, а који прелазе допуштени ниво за ту врсту буке (у даљем тексту: извори буке).

Власник извора буке у смислу овог закона је правно или физичко лице одговорно за настанак буке.

Имисија буке је укупни ниво буке на мјесту пријема у околини, који је повезан са штетним утицајима.

Емисија буке је ниво буке коју извор предаје у околни простор.

Простор су сви отворени и затворени простори у насељима и изван насеља у којима људи раде и бораве, трајно или повремено, ради едукације, одмора, рекреације и слично.

Под простором се подразумијевају и заштићена подручја дефинисана посебним законима, а која су на било који начин осјетљива на буку.

Члан 3.

(Изрази, скраћенице и јединице мјере)

Изрази, скраћенице и јединице мјере, коришћени у овом закону, имају следеће значење:

- dВ (Децибел)-1/10 Bel (десетина Bel-а) - јединица за мјерење нивоа звука;
- dВ (А) (Децибел А-скала) и dВ (Ц) (Децибел Ц-скала) - међународна мјерна скала нивоа звука или буке која узима у обзир различиту осјетљивост људског уха на разним фреквенцијама при разним нивоима буке;

- $P_0 = 20 \text{ Pa}$ - $20 \times 10^{-6} \text{ Pa}$ - ниво звучног притиска на прагу чујности;
- $I_0 = 1 \text{ pW/m}^2 = 10^{-12} \text{ W/m}^2$ - ниво јачине звука;
- $L_{eq} \text{ dB (A)}$ је средња енергетска вриједност буке промјенивог нивоа еквивалентна буци континуираног нивоа мјереног у трајању од најмање 15 минута у периодима од 06-22 часа (дан) или 22-06 часова (ноћу);
- $L_n \text{ dB (A)}$ је ниво звучног притиска који је изнад наведеног у n% времена од периода у којем се мјери;
- L_1 означава ниво буке који је прекорачен 1% времена, а најкраћи период мјерења је 15 минута;
- L_{AmaxT} је највиши ниво буке у затвореним просторима током мјерења стандардизована на вријеме одјека 0,5 секунда.

ПОГЛАВЉЕ II - НАЈВИШИ НИВО БУКЕ у dBA (децибел А-скале) и МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

Члан 4.

(Нивои буке)

Извори буке не смију изазвати буку у околном простору која прелази нивое утврђене овим законом.

Највише дозвољене нивое буке, у смислу овог закона, одређени су у таблицама 1., 2. и 3., а корекција нивоа измјерене буке у Таблици 4.

Члан 5.

(Мјере заштите од буке)

Заштита од буке остварује се:

- спречавањем настајања буке;
- контролом намјене простора и просторним распоредом стварних и потенцијалних извора буке у односу на просторе осјетљиве на буку, што мора бити укључено прије одређивања и одобравања нових намјена у простору и објектима свих намјена гдје бораве људи;
- смањењем броја извора буке;
- прописаном звучном изолацијом у складу са намјеном простора код нових објеката;
- праћењем, контролом и биљежењем нивоа буке;
- забраном рада за све намјене, односно изворе буке, који изазивају буку изнад граничних вриједности;
- отклањањем или ограничавањем буке на дозвољени ниво;
- ограничавањем рада извора буке током ноћи и у нерадне дане;
- изградом карата буке постојећих извора буке и мониторингом;
- изградом карата буке на основу модела за све планиране промјене у простору које могу угрозити, односно повећати ниво буке у угроженим просторима према одредбама овог закона и
- уклањањем или промјеном намјене објеката.

Члан 6.

(Осигуравање заштите од буке)

Заштиту од буке осигуравају надлежни органи Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација БиХ), кантона, градова и општина.

Заштиту од буке осигуравају и власници извора звука.

Члан 7.

(Вријеме провођења мјера заштите од буке)

Заштита од буке проводи се цијелодневно, дану и ноћу. У смислу овог закона дан траје од 06 до 22 часа, а ноћ од 22 до 06 часова.

Члан 8. (Карте буке)

Федерација БиХ, кантонални, градски и општински органи управе, надлежни за послове просторног планирања, у оквиру своје надлежности, осигуравају израду карата буке за предвиђање, биљежење и праћење нивоа буке.

Карта буке је графички приказ постојећих и планираних нивоа буке и саставни је дио планова просторног уређења.

Почетну карту буке орган из става 1. дужан је израдити у року од три године од ступања на снагу овог закона те исту ажурирати сваке три године.

Члан 9.

(Графички приказ нивоа буке)

У просторном плану, урбанистичком плану и проведбеном (регулационом) плану одређују се предвиђени нивои буке на картама одговарајућег мјерила као и угрожене зоне са плановима заштите, мјерама и роковима.

Код високих стамбених или других објеката уз обавезни тродимензионални приказ (3D) модела терена и објеката потребан је и приказ вертикалног распрострања буке.

Предвиђени ниво буке не смије прећи највише дозвољени ниво буке одређен овим законом, а у складу са планираним садржајима и функцијама у простору.

Члан 10.

(Примјена мјера заштите од буке у поступку издавања дозвола)

За погоне и постројења за које је прописана обавеза процјене утицаја на околиш и за погоне и постројења који могу бити изграђени и пуштени у рад само ако имају околишну дозволу, мјере заштите од буке требају бити обухваћене студијом утицаја на околиш, плановима активности и околишској дозволи у складу са табелама 1. и 2.

Члан 11.

За погоне и постројења, односно за све дјелатности за које није потребно прибављање околишне дозволе, надлежни орган је дужан у поступку издавања урбанистичке сагласности прописати услове заштите од буке у складу са овим законом.

Орган управе, надлежан за давање одобрења за обављање дјелатности, не може издати одобрење ако нису испуњени услови заштите од буке.

Члан 12.

(Бука са градилишта)

Правна и физичка лица која отварају градилиште, дужни су у план уређења градилишта предвидјети и примјенити мјере за спречавање ширења буке са градилишта изнад дозвољеног нивоа.

Изузев, у одређеним случајевима, када није могуће примјенити мјере за спречавање ширења буке с градилишта изнад граничних вриједности, лица из претходног става, дужна су у план о уређења градилишта предвидјети мјере којима се штити простор и људи, те одредити вријеме извођења радова у складу са законом.

Члан 13.

(Бука са саобраћајница и других извора)

Заштита од буке која настаје на свим врстама постојеће саобраћајне инфраструктуре ускладиће се са дозвољеним нивоом буке утврђене овим законом регулисањем саобраћаја, временским ограничењем, забраном коришћења бучних саобраћајних средстава, реконструкцијом саобраћајница или пруга, израдом звучних баријера, уз побољшање звучне изолације прозора, фасада и др.

Рок за усклађивање заштите од буке са дозвољеним нивоом буке прописане овим законом је десет година од дана ступања на снагу овог закона.

Уколико ниво буке прелази дозвољени ниво за више од 5 дБА налаже се власнику извора буке предузимање хитних мјера прије тог рока, а не дуже од три године.

За провођење активности усклађивања са дозвољеним нивоом буке из става 1. овога члана одговорне су федералне и кантоналне институције надлежне за управљање саобраћајном инфраструктуром и за регулисање саобраћаја.

Члан 14.

Рок за усклађивање дозвољеног нивоа буке са саобраћајница изграђених до 2003. године, а које су у надлежности Федерације БиХ, је пет година од дана ступања на снагу овог закона.

За саобраћајнице изграђене након 2003. године, а које нису изведене у складу с овим законом, рок за усклађивање је три година од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 15.

Адекватну звучну изолацију као и друге техничке мјере на новом објекту, у складу са потребном звучном заштитом осигурава власник објекта, у складу са Табелом 1.

Адекватну звучну изолацију као и друге техничке мјере на раније изграђеним објектима, у складу са потребном звучном заштитом осигурава власник нових извора буке.

Власник извора буке који није изазивао буку изнад дозвољеног нивоа прије изградње нових објеката, није дужан сносити трошкове заштите од буке.

Ниво буке од стационараних извора на отвореном простору мора бити нижа од дозвољеног нивоа утврђеног у табели 2. у складу са намјеном зоне, мјерена на удаљености од 5 метара од извора буке у правцу угрожених простора, односно у складу са Табелом 1. у простору који је угрожен буком тог извора.

Уколико има више извора буке, ниво нових извора буке не смије изазвати повишење нивоа буке изнад допуштене.

Члан 16.

(Бука од акустичних уређаја у затвореном простору)
Коришћење акустичних уређаја у затвореним просторима дозвољено је под условом да ниво буке не прелази $Leq\ 80\ dB\ (A)$.

Изузетно, у дискотекама, ниво буке од коришћења акустичних уређаја не смије прећи $Leq\ 100\ dB\ (A)$.

Уколико је ниво звука у угроженим просторима изнад допуштеног нивоа, утврђене у Табели 1., власник извора звука у затвореним просторима и на отвореном, дужан је на уређај за појачање звука, уградити електронски регулатор (уређај за ограничавање нивоа звука - лимитер) који се запечати и којим се регулише јачина звука до нивоа дозвољеног овим законом, у свим случајевима када ниво буке омета околне кориснике.

Акустични уређаји у угоститељским објектима који се налазе у стамбено-пословним зградама, могу се користити само ако имају електронски регулатор, регулисан тако да ниво буке буде усклађена с Табелом 1.

Члан 17.

(Бука од акустичних уређаја на отвореном простору)
Коришћење акустичних уређаја за репродукцију звука на отвореном простору дозвољено је ако ниво буке не прелази ниво прописан у табелама 1. и 2. и ако имају уграђен уређај за ограничавање нивоа репродукције звука.

Ради задовољавања потреба за одржавањем јавних скупова и организовања забавних и спортских приредби те других активности на отвореном простору, када постоји могућност прекорачења дозвољеног нивоа буке, надлежни орган ће својом одлуком одредити мјесто одржавање и вријеме трајања наведених активности.

Члан 18.

(Емисија буке настала коришћењем уређаја, машина, превозних средстава и других техничких уређаја)

Граничне вриједности емисија буке настале коришћењем уређаја, машина, превозних средстава и других техничких уређаја, утврђују се посебним прописима.

Уградња уређаја у домаћинствима мора бити у складу са упутствима произвођача и у складу с овим законом.

Члан 19.

(Прекорачење прописаног нивоа буке)

Извори буке могу се користити и када прелазе највишу дозвољени ниво буке, само у случају отклањања последица елементарних непогода и стања која би могла изазвати веће материјалне штете или угрожавају здравље људи и њихове околине, те у случајевима из члана 12. став 2. овог закона.

Члан 20.

(Забрана обављања радова и дјелатности)

Забрањено је обављати радове, односно дјелатности које због прекомјерне буке, укључујући и репродукцију музике, ометају ноћни мир и одмор у насељеним мјестима, у времену од 22 - 06 часова идућег дана.

Забрана из став 1. овог члана не односи се на обављање радова на уклањању последица елементарних непогода и стања која би могла изазвати веће материјалне штете или угрозити здравље људи и њихову околину.

Забрана из става 1. овог члана не односи се и на радове и дјелатности које се по природи свог технолошког процеса, морају обављати непрекидно, дану и ноћу, односно само ноћу, а не постоји техничка или друга могућност да се спријечи ширење буке.

ПОГЛАВЉЕ III – МЈЕРЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ БУКЕ

Члан 21.

(Овлашћење за мјерење буке)

Мјерење буке врши правно лице које је овлашћено за обављање те дјелатности, а има у сталном радном односу специјалисту за мјерење буке и опрему која одговара препорукама ИЕС 651 и 804 Туре 1., и EN 60804 мјерач звука са интегрисањем и усредњавањем.

Члан 22.

(Мјерење буке на отвореном простору)

Мјерење нивоа буке на отвореном простору врши се тако да се микрофон постави 1,2 m до 2 m изнад тла.

Код посебних мјерних задаћа или посебних услова на терену (нпр. засјењење зидом, нагиб терена, велико пригушење на тлу и сл.), микрофон се може поставити на висину од 4 m изнад тла или на мјесту гдје бука може да угрози кориснике простора.

Код мјерења буке у близини зграде, микрофон се поставља на удаљеност најмање 3 m од рефлектирајућих површина.

Код мјерења буке на фасади високих зграде, микрофон се поставља 0,5 m изван зграде, приближно на средини отвореног прозора буком угроженог простора.

Мјерење се проводи у складу са BAS ISO 17025:2005.

Члан 23.

Мјерење се врши ради праћења и контролисања утицаја буке на отвореном простору.

За праћење и контролисање буке на отвореном простору ради се елаборат буке.

Елаборат буке ради се за нове као и за постојеће просторно планске документе.

Елаборат буке садржи:

- 3D приказ терена са локацијама: извора буке, угрожених објеката, мјерних мјеста, намјена простора/објеката као и свих елемената који утичу на простирање буке;
- утицај годишњих доба и метеоролошких услова;
- према врсти извора буке – стационарни/покретни, континуирани ниво, промјенљив ниво, истакнути тонови, импулсна бука;
- дефинисање трајања мјерења, број узорака и мјерних мјеста мјерено у 15 минута;
- критичне часове мјерења током дана и ноћи, на основу предвидивог стања и врсте буке у простору као и евентуалну потребу за 24 часовним мјерењем, код специфичних извора буке у вријеме када се појављују;
- прогнозу потребних поновних мјерења буке, период понављања, мјесеце у години, климатске увјете и друге аспекте који гарантују поуздано праћење ометајућег утицаја буке за плански период.

Извјештај о резултатима праћења и контролисања буке мора садржавати сљедеће податке:

- карту буке шире локације под утицајем буке са положајем тачкастих, површинских и линијских извора буке;
- број и вријеме узимања узорака по једном мјерном мјесту, те број и положај мјерних мјеста;
- узорке измјерених нивоа буке са подацима: $L_{eq,dB(A)}, L_1, L_A \text{ max}$ током периода мјерења приказани појединачно у периоду мјерења и друге податке према потреби (истакнути тонови, импулсна бука, бука авиона, жељезнице, разлику $dB(A) - dB(\zeta)$), а добивене на основу 15 минутних мјерења континуирано као и податке о метеоролошким условима (температура, релативна влага, брзина и смјер вјетра, описану количину и врсту падавина, засњеженост и остала метеоролошка опажања од значаја за мјерење буке).

Члан 24.

(Мјерење буке у затвореном простору)

Мјерење нивоа буке у затвореном простору врши се тако да мјерна тачка буде удаљена најмање 1 m од зидова или других рефлектујућих површина, а микрофон се поставља на висину 1,2 m до 1,5 m изнад пода.

Код мјерења буке у просторијама са затвореним прозорима и вратима, микрофон се поставља, по могућностима, у средину просторије.

Мјерење структурног звука (извор у згради) или код спољне нискофреквенцијске буке врши се при затвореним прозорима у средини просторије.

Члан 25.

(Вредновање нивоа буке)

Карактеристична величина која се мјери и на основу које се врши оцјена буке према одредбама овог закона је еквивалентни ниво буке у dB (A) ($L_{Aeq,T}$) и нивоа буке L који се појављује 1% времена мјерења у dB (A) као и L_{Amax} .

Мјерење и вредновање нивоа буке се врши према међународним стандардима ISO 1996/1, 1996/2 и 1996/3, BAS ISO 9612 и BAS EN 60804.

Члан 26.

Звучне изолације раздјелних зидова и стропова, као и конструкција од звука удара прописане су стандардом JUS.U.J 6.201 и примјењиваће се до доношења техничких упутстава за најбоље расположиве технике за ову област.

Мјерење се врши према групи стандарда BAS ISO 140 и то за мјерење звучне изолације у зградама и грађевинским елементима, за лабораторијска и теренска мјерења, те мјерења за сваки специфични случај.

ПОГЛАВЉЕ IV - НАДЗОР

Члан 27.

(Надзор над примјеном Закона)

Надзор над примјеном овог закона, у оквиру својих надлежности, врше надлежни органи управе Федерације БиХ, кантона, градова и општина.

Надзор над примјеном одредби овог закона које се односе на буку у периоду од 22 до 6 часова, којом се нарушава јавни ред и мир, врше надлежне полицијске управе.

Члан 28.

(Инспекцијски надзор)

Надлежне инспекције у обављању надзора овлашћене су:

- наредити акустична мјерења код правних и физичких лица која користе изворе буке у простору (отворени и затворени) у којим људи раде и бораве;
- наредити предузимање прописаних мјера за заштиту од буке;
- забранити употребу изграђене, односно реконструисане грађевине ако нису проведене мјере за заштиту од буке, док се те мјере не проведу;
- забранити употребу извора буке док се не предузму мјере заштите од буке;
- забранити обављање дјелатности и осталих активности које због буке ометају одмор и ноћни мир ако то није могуће постићи мјером из претходне алијеје овог члана;
- забранити обављање дјелатности, односно других активности ако су започете без рјешења надлежног органа којим се утврђује да су проведене мјере за заштиту од буке.

Жалба против рјешења инспектора не одлаже извршење рјешења.

ПОГЛАВЉЕ V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

(Прекршаји)

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 3.000 КМ биће кажњено за прекршај одговорно лице у органу управе ако:

- не поступи у складу са чл. 8., 9. и 10. овог закона,
- изда одобрење за обављање дјелатности супротно члану 11. овог закона.

Члан 30.

Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000 КМ биће кажњено за прекршај правно лице ако не поступи у складу са чл. 12., 13., 16., 17. и 20. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана, биће кажњено и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 3.000,00 КМ.

За прекршај из става 1. овог члана, биће кажњено физичко лице новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 500,00 КМ, изузев за прекршај из члана 16. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

(Табеле допушеног нивоа буке)

Саставни дио овог закона су табеле допушеног нивоа буке:

Табела 1. – Допуштени ниво буке од спољашњих извора у просторијама према намјени.

Табела 2. – Допуштени ниво спољашње буке за планирање нових објеката или извора буке.

Табела 3. – Бука у радним просторима од спољашњих извора.

Табела 4. – Корекција нивоа измјерене буке прије поређења са дозвољеним нивоом у Табелама 1., 2. и 3.

Члан 32.

Даном ступања на снагу овог закона престаје важити Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума ("Службени лист СРБиХ", број 46/89 од 29.12.1989.године).

Члан 33.

(Ступање на снагу Закона)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједавајући
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Радоје Видовић, с. р.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Фехим Шкаљић, с. р.

Табела 1. - Дозвољени ниво буке од спољашњих извора у просторијама према намјени

Редни број	НАМЈЕНА ПРОСТОРИЈЕ	Највиши дозвољени ниво		
		<u>15 мин</u> <u>(dBA)</u>	<u>Leg</u> <u>ноћу</u>	L1 <u>(dBA)</u>
A	Болнице, клинике, домови здравља			
A1	Болесничке собе	35	30	45
A2	Ординације	40	40	55
A3	Операциони блок без медицинских уређаја и опреме	35	35	50
B	Хотели, мотели, домови, самачки хотели и сл.			
	Хотелске собе 5 звјездица			
B1	Од извора буке у згради и стационарних извора изван зграде	35	30	45
	Од нестационарних извора буке изван зграде	40	35	50
	Хотелске собе 4 звјездице	40	35	50
B2	Од извора буке у згради и стационарних извора изван зграде			
	Од нестационарних извора буке изван зграде	45	40	55
	Спаваонице у домовима			
B3	Од извора буке у згради и стационарних извора изван зграде	40	35	55
	Од нестационарних извора буке изван зграде	45	35	55
Ц	Школе, факултети, библиотеке и сл.			
Ц1	Амфитеатри и учионице	40	40	50
Ц2	Кабинети на факултетима	35	35	50
Ц3	Кабинети у школама	40	40	50
Ц4	Читаонице, библиотеке	40	40	45
Д	Дворане			
Д1	Биоскопске дворане	35	35	45
Д2	Позоришта	30	30	35
Д3	Концертне дворане	30	30	35
Е	Установе за предшколску дјецу и сл.			
Е1	Собе за одмор дјеце			
	Од извора буке у згради и стационарних извора изван зграде	40	35	50
	Од нестационарних извора буке изван зграде	45	35	50
Е2	Собе за рад са дјецом	45	45	50
Ф	Стамбени објекти			
Ф1	Спаваће собе и дневни боравци			
	Од извора буке у згради и стационарних извора изван зграде	40	30	45
Ф2	Од нестационарних извора буке изван зграде	45	35	50

Табела 2. - Дозвољени ниво спољашње буке за планирање нових објеката или извора буке

Подручје (зона)	НАМЈЕНА ПОДРУЧЈА	Највиши дозвољени нивои (dBA)		
		Еквивалентни нивои <u>Leq</u> дан	Вршни ниво ноћ	Л1
I	Болничко-љечилишно	45	40	60
II	Туристичко, рекреацијско, опоравилишно	50	40	65
III	Чисто стамбено, одгојно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреационе површине	55	45	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз прометне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	75
V	Пословно, управно, трговачко обртничко, сервисно (комунални сервис)	65	60	80
IV	Индустријско, складишно, сервисно и прометно подручје без становања	70	70	85

Табела 3. - Бука у радним просторима од спољашњих извора

Редни број	ВРСТА ДЈЕЛАТНОСТИ	Допуштени нивои буке <u>Leq</u> у dBA
1.	Рад претежно интелектуалног карактера који захтијева концентрацију, или рутински рад	55
2.	Интелектуални рад усмјерен на контролу рада групе људи Рад који захтијева концентрацију или непосредно говорно или телефонско комуницирање	50
3.	Интелектуални рад усмјерен на контролу рада скупине људи која обавља претежно интелектуални рад. Рад који захтијева концентрацију, непосредно говорно и телефонско комуницирање Рад искључиво везан за разговоре путем комуникацијских средстава (телефон и др.)	45
4.	Интелектуални рад који захтијева велику концентрацију, искључивање из околиша, прецизну психомоторику или комуницирање са групом људи	40
5.	Ментални рад као израда концепција, рад везан за велику одговорност, комуницирање ради договора са групом људи	35

Табела 4. - Корекција нивоа измјерене буке прије упоређивања са дозвољеним нивоима у табелама 1., 2. и 3.

Утицајни фактори	Корекција за <u>Leq</u> (dBA)	Корекција за L _{Amax} (dBA)
Бука авио	- 5	- 10
Бука железнице	- 5	- 10
Импулсна бука	+ 5	+10
Истакнути тонови	+ 5	+ 5

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OD BUKE

Proglašava se Zakon o zaštiti od buke koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 11.09.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 15.11.2012. godine.

Broj 01-02-1004/12
07. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, s. r.

ZAKON O ZAŠTITI OD BUKE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom propisuje se dozvoljen nivo buke, mjere zaštite od buke, način mjerenja i evidentiranja buke, granične vrijednosti buke svrstane prema ambijentu, namjeni prostora i dobu dana (dan ili noć) s ciljem zaštite zdravlja ljudi, zaštite radnog i životnog prostora, te okoliša općenito.

Zakon uređuje i druga pitanja od značaja za zaštitu od buke.

Član 2.

(Značenje pojmova)

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

Buka je svaki zvuk čija vrijednost prelazi dozvoljeni nivo propisan ovim ili drugim zakonima, s obzirom na vrijeme i mjesto gdje nastaje i sredinu u kojoj ljudi rade i borave.

Izvor buke, u smislu ovog zakona, smatra se svaki objekt sa sredstvima za rad i transport, uređajima i instalacijama, te bučne aktivnosti ljudi i životinja kao i drugi objekti i radnje od kojih se širi zvuk, a koji prelaze dopušteni nivo za tu vrstu buke (u daljnjem tekstu: izvori buke).

Vlasnik izvora buke u smislu ovog zakona je pravno ili fizičko lice odgovorno za nastanak buke.

Imisija buke je ukupni nivo buke na mjestu prijema u okolini povezan sa štetnim uticajima.

Emisija buke je nivo buke koju izvor predaje u okolni prostor.

Prostor su svi otvoreni i zatvoreni prostori u naseljima i izvan naselja u kojima ljudi rade i borave, trajno ili povremeno radi edukacije, odmora, rekreacije i slično.

Pod prostorom se podrazumijevaju i zaštićena područja definirana posebnim zakonima koja su na bilo koji način osjetljiva na buku.

Član 3.

(Izrazi, skraćenice i jedinice mjere)

Izrazi, skraćenice i jedinice mjere korištene u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- dB (decibel) -1/10 Bel(desetina Bel-a) - jedinica za mjerenje nivoa zvuka;
- dB (A) (decibel A-skala) i dB (C) (decibel C-skala) - međunarodna mjerna skala nivoa zvuka ili buke koja uzima u obzir različitu osjetljivost ljudskog uha na raznim frekvencijama pri raznim nivoima buke;
- $P_0 = 20 \text{ Pa} - 20 \times 10^{-6} \text{ Pa}$ - nivo zvučnog pritiska na pragu čujnosti;
- $I_0 = 1 \text{ pW/m}^2 = 10^{-12} \text{ W/m}^2$ - nivo jačine zvuka;
- L_{eq} dB(A) je srednja energetska vrijednost buke promjenljivog nivoa ekvivalentna buci kontinuiranog nivoa mjereno u trajanju od najmanje 15 minuta u periodima od 06 do 22 sati (dan) ili od 22 do 06 sati (noću);

- L_n dB (A) je nivo zvučnog pritiska koji je iznad navedenog u n% vremena od perioda u kojem se mjeri;
- L_1 označava nivo buke koji je prekoračen 1% vremena a najkraći period mjerenja je 15 minuta;
- L_{AmaxT} je najviši nivo buke u zatvorenim prostorima tokom mjerenja standardizirana na vrijeme odjeka 0,5 sekunda.

POGLAVLJE II. NAJVIŠI NIVO BUKE U dBA (decibel A-skale) I MJERE ZAŠTITE

Član 4.

(Nivoi buke)

Izvori buke ne smiju izazvati buku u okolnom prostoru koja prelazi nivo utvrđene ovim zakonom.

Najviši dozvoljeni nivoi buke u smislu ovog zakona određeni su u tabelama 1., 2. i 3. a korekcija nivoa izmjerene buke u Tabeli 4.

Član 5.

(Mjere zaštite od buke)

Zaštita od buke ostvaruje se:

- sprečavanjem nastajanja buke;
- kontrolom namjene prostora i prostornim rasporedom stvama i potencijalnih izvora buke u odnosu na prostore osjetljive na buku, što mora biti uključeno prije određivanja i odobravanja novih namjena u prostoru i objektima svih namjena gdje borave ljudi;
- smanjenjem broja izvora buke;
- propisanom zvučnom izolacijom u skladu sa namjenom prostora kod novih objekata;
- praćenjem, kontrolom i bilježenjem nivoa buke;
- zabranom rada za sve namjene, odnosno izvore buke koji izazivaju buku iznad graničnih vrijednosti;
- otklanjanjem ili ograničavanjem buke na dozvoljeni nivo;
- ograničavanjem rada izvora buke tokom noći i u neradne dane;
- izradom karata buke postojećih izvora buke i monitoringom;
- izradom karata buke na osnovu modela za sve planirane promjene u prostoru koje mogu ugroziti, odnosno povećati nivo buke u ugroženim prostorima prema odredbama ovog zakona i
- uklanjanjem ili promjenom namjene objekata.

Član 6.

(Osiguravanje zaštite od buke)

Zaštitu od buke osiguravaju nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH), kantona, gradova i općina.

Zaštitu od buke osiguravaju i vlasnici izvora zvuka.

Član 7.

(Vrijeme provođenja mjera zaštite od buke)

Zaštita od buke provodi se cjelodnevno - danju i noću.

U smislu ovog zakona dan traje od 06 do 22 sata a noć od 22 do 06 sati.

Član 8.

(Karte buke)

Federacija BiH, kantonalni, gradski i općinski organi uprave nadležni za poslove prostornog planiranja u okviru svoje nadležnosti osiguravaju izradu karata buke za predviđanje, bilježenje i praćenje nivoa buke.

Karta buke je grafički prikaz postojećih i planiranih nivoa buke i sastavni je dio planova prostornog uređenja.

Početnu kartu buke organ iz stava 1. dužan je izraditi u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona i ažurirati je svake tri godine.

Član 9.

(Grafički prikaz nivoa buke)

U prostornom planu, urbanističkom planu i provedbenom (regulacionom) planu određuju se predviđeni nivoi buke na kartama odgovarajućeg mjerila kao i ugrožene zone sa planovima zaštite, mjerama i rokovima.

Kod visokih stambenih ili drugih objekata uz obavezni trodimenzionalni prikaz (3D) modela terena i objekata potreban je i prikaz vertikalnog rasprostiranja buke.

Predviđeni nivo buke ne smije preći najviši dozvoljeni nivo buke određen ovim zakonom i u skladu sa planiranim sadržajima i funkcijama u prostoru.

Član 10.

(Primjena mjera zaštite od buke u postupku izdavanja dozvola)

Za pogone i postrojenja za koje je propisana obaveza procjene uticaja na okoliš i za pogone i postrojenja koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu - mjere zaštite od buke trebaju biti obuhvaćene studijom uticaja na okoliš, planovima aktivnosti i okolinskom dozvolom u skladu sa tabelama 1. i 2.

Član 11.

Za pogone i postrojenja, odnosno za sve djelatnosti za koje nije potrebno pribavljanje okolinske dozvole nadležni organ je dužan u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti propisati uvjete zaštite od buke u skladu sa ovim zakonom.

Organ uprave nadležan za davanje odobrenja za obavljanje djelatnosti ne može izdati odobrenje ako nisu ispunjeni uvjeti zaštite od buke.

Član 12.

(Buka sa gradilišta)

Pravna i fizička lica koja otvaraju gradilište dužna su u plan uređenja gradilišta predvidjeti i primijeniti mjere za sprečavanje širenja buke sa gradilišta iznad dozvoljenog nivoa.

Izuzev u određenim slučajevima kada nije moguće primijeniti mjere za sprečavanje širenja buke sa gradilišta iznad graničnih vrijednosti, lica iz prethodnog stava dužna su u plan o uređenju gradilišta predvidjeti mjere kojima se štiti prostor i ljudi te odrediti vrijeme izvođenja radova u skladu sa zakonom.

Član 13.

(Buka sa saobraćajnica i drugih izvora)

Zaštita od buke koja nastaje na svim vrstama postojeće saobraćajne infrastrukture uskladit će se sa dozvoljenim nivoom buke utvrđene ovim zakonom reguliranjem saobraćaja, vremenskim ograničenjem, zabranom korištenja bučnih saobraćajnih sredstava, rekonstrukcijom saobraćajnica ili pruga, izradom zvučnih barijera uz poboljšanje zvučne izolacije prozora, fasada i dr.

Rok za usklađivanje zaštite od buke sa dozvoljenim nivoom buke propisane ovim zakonom je 10 godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ukoliko nivo buke prelazi dozvoljeni nivo za više od 5 dBA vlasniku izvora buke nalaže se poduzimanje hitnih mjera prije tog roka, a ne duže od tri godine.

Za provođenje aktivnosti usklađivanja s dozvoljenim nivoom buke iz stava 1. ovoga člana odgovorne su federalne i kantonalne institucije nadležne za upravljanje saobraćajnom infrastrukturom i za reguliranje saobraćaja.

Član 14.

Rok za usklađivanje dozvoljenog nivoa buke sa saobraćajnica izgrađenih do 2003. godine a koje su u nadležnosti Federacije BiH je pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Za saobraćajnice izgrađene nakon 2003. godine a koje nisu izvedene u skladu sa ovim zakonom rok za usklađivanje je tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15.

Adekvatnu zvučnu izolaciju kao i druge tehničke mjere na novom objektu, u skladu sa potrebnom zvučnom zaštitom, osigurava vlasnik objekta u skladu sa Tabelom 1.

Adekvatnu zvučnu izolaciju kao i druge tehničke mjere na ranije izgrađenim objektima u skladu sa potrebnom zvučnom zaštitom osigurava vlasnik novih izvora buke.

Vlasnik izvora buke koji nije izazivao buku iznad dozvoljenog nivoa prije izgradnje novih objekata nije dužan snositi troškove zaštite od buke.

Nivo buke od stacioniranih izvora na otvorenom prostoru mora biti niži od dozvoljenog nivoa utvrđenog u Tabeli 2. u skladu sa namjenom zone, mjeren na udaljenosti od 5 m od izvora buke u pravcu ugroženih prostora, odnosno u skladu sa Tabelom 1. u prostoru koji je ugrožen bukom tog izvora.

Ukoliko ima više izvora buke nivo novih izvora buke ne smije izazvati povišenje nivoa buke iznad dopuštene.

Član 16.

(Buka od akustičnih uređaja u zatvorenom prostoru)

Korištenje akustičnih uređaja u zatvorenim prostorima dozvoljeno je pod uvjetom da nivo buke ne prelazi Leq 80 dB(A).

Izuzetno, u diskotekama nivo buke od korištenja akustičnih uređaja ne smije preći Leq 100 dB(A).

Ukoliko je nivo zvuka u ugroženim prostorima iznad dopuštenog nivoa utvrđenog u Tabeli 1. - vlasnik izvora zvuka u zatvorenim prostorima i na otvorenom dužan je na uređaj za pojačanje zvuka ugraditi elektronski regulator (uređaj za ograničavanje nivoa zvuka - limiter) koji se zapečati i kojim se regulira jačina zvuka do nivoa dozvoljenog ovim zakonom u slučajevima kada nivo buke ometa okolne korisnike.

Akustični uređaji u ugostiteljskim objektima koji se nalaze u stambeno-poslovnim zgradama mogu se koristiti samo ako imaju elektronski regulator reguliran tako da nivo buke bude usklađen sa Tabelom 1.

Član 17.

(Buka od akustičnih uređaja na otvorenom prostoru)

Korištenje akustičnih uređaja za reprodukciju zvuka na otvorenom prostoru dozvoljeno je ako nivo buke ne prelazi nivo propisan u tabelama 1. i 2. i ako imaju ugrađen uređaj za ograničavanje nivoa reprodukcije zvuka.

Radi zadovoljavanja potreba za održavanjem javnih skupova i organiziranja zabavnih i sportskih priredbi te drugih aktivnosti na otvorenom prostoru i kada postoji mogućnost prekoračenja dozvoljenog nivoa buke, nadležni organ svojom odlukom odredit će mjesto održavanja i vrijeme trajanja navedenih aktivnosti.

Član 18.

(Emisija buke nastala korištenjem uređaja, mašina, prijevoznih sredstava i drugih tehničkih uređaja)

Granične vrijednosti emisija buke nastale korištenjem uređaja, mašina, prijevoznih sredstava i drugih tehničkih uređaja utvrđuju se posebnim propisima.

Ugradnja uređaja u domaćinstvima mora biti u skladu sa uputama proizvođača i u skladu sa ovim zakonom.

Član 19.

(Prekoračenje propisanog nivoa buke)

Izvori buke mogu se koristiti i kada prelaze najviši dozvoljeni nivo buke samo u slučaju otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i stanja koja bi mogla izazvati veće materijalne štete ili ugroziti zdravlje ljudi i njihove okoline, te u slučajevima iz člana 12. stav 2. ovog zakona.

Član 20.

(Zabrana obavljanja radova i djelatnosti)

Zabranjeno je obavljati radove, odnosno djelatnosti koje zbog prekomjerne buke, uključujući i reprodukciju muzike, ometaju

noćni mir i odmor u naseljenim mjestima u vremenu od 22 do 06 sati idućeg dana.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na obavljanje radova na uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda i stanja koja bi mogla izazvati veće materijalne štete ili ugroziti zdravlje ljudi i njihovu okolinu.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne odnosi se i na radove i djelatnosti koje se po prirodi svog tehnološkog procesa moraju obavljati neprekidno – danju i noću, odnosno samo noću, a ne postoji tehnička ili druga mogućnost da se spriječi širenje buke.

POGLAVLJE III. MJERENJE, MONITORING I EVIDENTIRANJE BUKE

Član 21.

(Ovlaštenje za mjerenje buke)

Mjerenje buke vrši pravno lice ovlašteno za obavljanje te djelatnosti, a ima u stalnom radnom odnosu specijalistu za mjerenje buke i opremu koja odgovara preporukama IEC 651 i 804 Type 1. i EN 60804 mjerač zvuka sa integriranjem i usrednjavanjem.

Član 22.

(Mjerenje buke na otvorenom prostoru)

Mjerenje nivoa buke na otvorenom prostoru vrši se tako da se mikrofoni postavi 1,2 m - 2 m iznad tla.

Kod posebnih mjernih zadaća ili posebnih uvjeta na terenu (npr. zasjenjenje zidom, nagib terena, veliko prigušenje na tlu i sl.) mikrofoni se može postaviti na visinu od 4 m iznad tla ili na mjestu gdje buka može ugroziti korisnike prostora.

Kod mjerenja buke u blizini zgrade mikrofoni se postavlja na udaljenost od najmanje 3 m od reflektirajućih površina.

Kod mjerenja buke na fasadi visokih zgrada mikrofoni se postavlja na 0,5 m izvan zgrade, približno na sredini otvorenog prozora bukom ugroženog prostora.

Mjerenje se provodi u skladu sa BAS ISO 17025:2005.

Član 23.

Mjerenje se vrši radi praćenja i kontrolisanja uticaja buke na otvorenom prostoru.

Za praćenje i kontrolisanje buke na otvorenom prostoru radi se elaborat buke.

Elaborat buke radi se za nove kao i za postojeće prostorno-planske dokumente.

Elaborat buke sadrži:

- 3D prikaz terena sa lokacijama: izvora buke, ugroženih objekata, mjernih mjesta, namjena prostora/objekata kao i svih elemenata koji utiču na prostiranje buke;
- uticaj godišnjih doba i meteoroloških uvjeta;
- prema vrsti izvora buke – stacionarni/pokretni, kontinuirani nivo, promjenljivi nivo, istaknuti tonovi, impulsna buka;
- definiranje trajanja mjerenja, broj uzoraka i mjernih mjesta mjereno u 15 minuta;
- kritične sate mjerenja tokom dana i noći na osnovu predvidivog stanja i vrste buke u prostoru kao i eventualnu potrebu za 24-satnim mjerenjem, a kod specifičnih izvora buke u vrijeme kada se pojavljuju;
- prognozu potrebnih ponovnih mjerenja buke, period ponavljanja, mjesece u godini, klimatske uvjete i druge aspekte koji garantiraju pouzdano praćenje ometajućeg uticaja buke za planski period.

Izveštaj o rezultatima praćenja i kontroliranja buke mora sadržavati sljedeće podatke:

- kartu buke šire lokacije pod uticajem buke sa položajem tačkastih, površinskih i linijskih izvora buke;
- broj i vrijeme uzimanja uzoraka po jednom mjernom mjestu, te broj i položaj mjernih mjesta;
- uzorke izmjenjenog nivoa buke sa podacima: $L_{eq}dB(A)$, L_1 , $L_{A MAX}$ tokom perioda mjerenja prikazani

pojedinačno u periodu mjerenja i druge podatke, prema potrebi (istaknuti tonovi, impulsna buka, buka aviona, željeznice, razliku $dB(A)-dB(C)$), a dobivene na osnovu 15-minutnih mjerenja kontinuirano kao i podatke o meteorološkim uvjetima (temperatura, relativna vlaga, brzina i smjer vjetera, opisana količina i vrsta padavina, zasnježnost i ostala meteorološka opažanja od značaja za mjerenje buke).

Član 24.

(Mjerenje buke u zatvorenom prostoru)

Mjerenje nivoa buke u zatvorenom prostoru vrši se tako da mjerna tačka bude udaljena najmanje 1 m od zidova ili drugih reflektirajućih površina, a mikrofoni se postavlja na visinu od 1,2 m do 1,5 m iznad poda.

Kod mjerenja buke u prostorijama sa zatvorenim prozorima i vratima mikrofoni se postavlja, po mogućnostima, u sredinu prostorije.

Mjerenje strukturnog zvuka (izvor u zgradi) ili kod vanjske niskofrekvencijske buke vrši se pri zatvorenim prozorima u sredini prostorije.

Član 25.

(Vrednovanje nivoa buke)

Karakteristična veličina koja se mjeri i na osnovu koje se vrši ocjena buke prema odredbama ovog zakona je ekvivalentni nivo buke u $dB(A)$ ($L_{Aeq,T}$) i nivo buke L koji se pojavljuje 1% vremena mjerenja u $dB(A)$ kao i L_{Amax} .

Mjerenje i vrednovanje nivoa buke vrši se prema međunarodnim standardima ISO 1996/1, 1996/2 i 1996/3, BAS ISO 9612 i BAS EN 60804.

Član 26.

Zvučne izolacije razdjelnih zidova i stropova, kao i konstrukcija od zvuka udara propisane su standardom JUS.U.J6.201 i primjenjivat će se do donošenja tehničkih uputstava za najbolje raspoložive tehnike za ovu oblast.

Mjerenje se vrši prema grupi standarda BAS ISO 140 i to za mjerenje zvučne izolacije u zgradama i građevinskim elementima, za laboratorijska i terenska mjerenja, te mjerenja za svaki specifični slučaj.

POGLAVLJE IV. NADZOR

Član 27.

(Nadzor nad primjenom Zakona)

Nadzor nad primjenom ovog zakona u okviru svojih nadležnosti vrše nadležni organi uprave Federacije BiH, kantona, gradova i općina.

Nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona koje se odnose na buku u periodu od 22 do 06 sati, kojom se narušava javni red i mir, vrše nadležne policijske uprave.

Član 28.

(Inspeksijski nadzor)

Nadležne inspekcije u vršenju nadzora ovlaštene su:

- narediti akustična mjerenja kod pravnih i fizičkih lica koja koriste izvore buke u prostoru (otvoreni i zatvoreni) u kojima ljudi rade i borave,
- narediti poduzimanje propisanih mjera za zaštitu od buke,
- zabraniti upotrebu izgrađene, odnosno rekonstruisane građevine ako nisu provedene mjere za zaštitu od buke dok se te mjere ne provedu,
- zabraniti upotrebu izvora buke dok se ne poduzmu mjere zaštite od buke,
- zabraniti obavljanje djelatnosti i ostalih aktivnosti koje zbog buke ometaju odmor i noćni mir, ako to nije moguće postići mjerom iz prethodne alineje ovog člana,

- zabraniti obavljanje djelatnosti, odnosno drugih aktivnosti ako su započete bez rješenja nadležnog organa kojim se utvrđuje da su provedene mjere za zaštitu od buke.

Žalba protiv rješenja inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.

POGLAVLJE V. KAZNE NE ODREDBE

Član 29.

(Prekršaji)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000, 00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u organu uprave ako:

- ne postupi u skladu sa čl. 8., 9. i 10. ovog zakona;
- izda odobrenje za obavljanje djelatnosti suprotno članu 11. ovog zakona.

Član 30.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj pravno lice ako ne postupi u skladu sa čl. 12., 13., 16., 17. i 20. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000, 00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM, izuzev za prekršaj iz člana 16. ovog zakona.

POGLAVLJE VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31.

(Tabele dopuštenog nivoa buke)

Sastavni dio ovog zakona su tabele dopuštenog nivoa buke:

Tabela 1. Dopušteni nivo buke od vanjskih izvora u prostorijama prema namjeni.

Tabela 2. Dopušteni nivo vanjske buke za planiranje novih objekata ili izvora buke.

Tabela 3. Buka u radnim prostorima od vanjskih izvora.

Tabela 4. Korekcija nivoa izmjerene buke prije poređenja sa dozvoljenim nivoom u tabelama 1., 2. i 3.

Član 32.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma ("Službeni list SR BiH", br. 46/89 od 29.12.1989.).

Član 33.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, s. r.

Tabela 1. Dozvoljeni nivo buke od vanjskih izvora u prostorijama prema namjeni

Redni broj	NAMJENA PROSTORIJE	Najviši dozvoljeni nivo		
		<u>15 min Leg</u> (dBA)		L1 (dBA)
		danju	noću	
A	Bolnice, klinike, domovi zdravlja			
A1	Bolesničke sobe	35	30	45
A2	Ordinacije	40	40	55
A3	Operacioni blok bez medicinskih uređaja i opreme	35	35	50
B	Hoteli, moteli, domovi, samački hoteli i sl. Hotelske sobe 5 zvjezdica			
B1	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	35	30	45
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	40	35	50
	Hotelske sobe 4 zvjezdice	40	35	50
B2	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade			
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	40	55
	Spavaonice u domovima			
B3	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	35	55
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	55
C	Škole, fakulteti, biblioteke i sl.			
C1	Amfiteatri i učionice	40	40	50
C2	Kabineti na fakultetima	35	35	50
C3	Kabineti u školama	40	40	50
C4	Čitaonice, biblioteke	40	40	45
D	Dvorane			
D1	Kino-dvorane	35	35	45
D2	Pozorišta	30	30	35
D3	Koncertne dvorane	30	30	35
E	Ustanove za predškolsku djecu i sl.			
E1	Sobe za odmor djece			
	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	35	50
	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	50
E2	Sobe za rad sa djecom	45	45	50
F	Stambeni objekti			
F1	Spavaće sobe i dnevni boravci			
	Od izvora buke u zgradi i stacionarnih izvora izvan zgrade	40	30	45
F2	Od nestacionarnih izvora buke izvan zgrade	45	35	50

Tabela 2. Dozvoljeni nivo vanjske buke za planiranje novih objekata ili izvora buke

Područje (zona)	NAMJENA PODRUČJA	Najviši dozvoljeni nivoi (dBA)		
		Ekvivalentni nivoi Leq dan	Vršni nivo noć	L1
I	Bolničko-lječilišno	45	40	60
II	Turističko, rekreacijsko, oporavilišno	50	40	65
III	Čisto stambeno, odgojno-obrazovne i zdravstvene institucije, javne zelene i rekreacione površine	55	45	70
IV	Trgovačko, poslovno, stambeno i stambeno uz prometne koridore, skladišta bez teškog transporta	60	50	75
V	Poslovno, upravno, trgovačko-obrtničko, servisno (komunalni servis)	65	60	80
VI	Industrijsko, skladišno, servisno i prometno područje bez stanovanja	70	70	85

Tabela 3. Buka u radnim prostorima od vanjskih izvora

Redni broj	VRSTA DJELATNOSTI	Dopušteni nivoi buke Leq u dBA
1.	Rad pretežno intelektualnog karaktera koji zahtijeva koncentraciju ili rutinski rad	55
2.	Intelektualni rad usmjeren na kontrolu rada skupine ljudi Rad koji zahtijeva koncentraciju ili neposredno govorno ili telefonsko komuniciranje	50
3.	Intelektualni rad usmjeren na kontrolu rada skupine ljudi koja obavlja pretežno intelektualni rad. Rad koji zahtijeva koncentraciju, neposredno govorno i telefonsko komuniciranje Rad isključivo vezan uz razgovore putem komunikacijskih sredstava (telefon i dr.)	45
4.	Intelektualni rad koji zahtijeva veliku koncentraciju, isključivanje iz okoliša, preciznu psihomotoriku ili komuniciranje sa skupinom ljudi	40
5.	Mentalni rad kao izrada koncepcija, rad vezan uz veliku odgovornost, komuniciranje radi dogovora sa skupinom ljudi	35

Tabela 4. Korekcija nivoa izmjerene buke prije upoređivanja sa dozvoljenim nivoima u tabelama 1., 2. i 3.

Uticajni faktori	Korekcija za Leq (dBA)	Korekcija za LAmax (dBA)
Buka avio	- 5	- 10
Buka željeznice	- 5	- 10
Impulsna buka	+ 5	+10
Istaknuti tonovi	+ 5	+ 5

2796

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O
AGENCIJI ZA PRIVATIZACIJU

Proglašava se Zakon o izmjenama Zakona o Agenciji za privatizaciju koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 12.04.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 15.11.2012. godine.

Broj 01-02-1009-02/12
07. prosinca 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, v. r.

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O AGENCIJI ZA
PRIVATIZACIJU

Članak 1.

U Zakonu o Agenciji za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/96 i 2/02), u članku 10. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Upravni odbor se sastoji od pet članova."

Članak 2.

U članku 13. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika i dva člana koje imenuje i razrješava Parlament Federacije Bosne i Hercegovine."

Članak 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, v. r.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA
O AGENCIJI ZA PRIVATIZACIJU

Proglašava se Zakon o izmjenama Zakona o Agenciji za privatizaciju koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 12.04.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 15.11.2012. godine.

Broj 01-02-1009-02/12
07. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, s. r.

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O AGENCIJI ZA
PRIVATIZACIJU

Član 1.

U Zakonu o Agenciji za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/96 i 2/02), u članu 10. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Upravni odbor se sastoji od pet članova."

Član 2.

U članu 13. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Надзорни одбор се састоји од председника и два члана које именује и разрјешава Парламент Федерације Босне и Херцеговине."

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Радое Видовић, с. р.

Председавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Фехим Шкаљић, с. р.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O
AGENCIJI ZA PRIVATIZACIJU

Proglašava se Zakon o izmjenama Zakona o Agenciji za privatizaciju koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 12.04.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 15.11.2012. godine.

Broj 01-02-1009-02/12
07. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, s. r.

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O AGENCIJI ZA
PRIVATIZACIJU

Član 1.

U Zakonu o Agenciji za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/96 i 2/02), u članu 10. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Upravni odbor se sastoji od pet članova."

Član 2.

U članu 13. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika i dva člana koje imenuje i razrješava Parlament Federacije Bosne i Hercegovine."

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, s. r.

2797

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O VOLONTIRANJU

Proglašava se Zakon o volontiranju koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 07.11.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 22.11.2012. godine.

Broj 01-02-1013-02/12
07. prosinca 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, v. r.

ZAKON O VOLONTIRANJU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

- (1) Ovim se zakonom uređuju: pojmovi u svezi s volontiranjem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH), uvjeti volontiranja, principi volontiranja, poticajne mjere volontiranja, izvješće, ugovor o volontiranju, prava i obveze volontera i organizatora volontiranja, uvjeti zaključivanja ugovora o volontiranju, evidentiranje volontiranja, izvještavanje o volontiranju, uporaba volonterske knjižice, izdavanje potvrde o volontiranju, nadzor nad primjenom ovoga zakona, te kaznene odredbe.
- (2) Volontiranje se temelji na načelima poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, na poštivanju ustavnog poretka, zakona i međunarodnog prava te izgradnji demokracijskih institucija utemeljenih na političkom pluralizmu i uspostavi vladavine prava, kao i primjeni međunarodnopravnih standarda i najbolje međunarodne prakse u pogledu volontiranja.
- (3) Izrazi napisani samo u muškom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod, dok će se u označavanju dužnosti, zvanja i titula upotrebljavati rodno senzitivni jezik.

Članak 2.

(Značaj volontiranja)

Volontiranje je aktivnost od interesa za Federaciju BiH kojom se doprinosi poboljšanju kvalitete života, aktivnom uključivanju građana u društvene procese i razvitku humanijeg i jednakopravnijeg demokratskog društva.

Članak 3.

(Definicije i pojmovi)

- (1) Definicije i pojmovi u smislu korištenja ovoga zakona imaju sljedeće značenje:
 - a) volontiranje - dragovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se bez naknade obavljaju usluge ili aktivnosti za opće dobro u Federaciji BiH;
 - b) dugoročno volontiranje - obavljanje volontiranja duljeg od 240 sati u najmanje tri mjeseca bez prekida, sukladno zakonu.
 - c) međunarodno volontiranje - volontiranje koje je sastavni dio programa međunarodne razvojne suradnje, a obavljaju ga volonteri koji svoje prebivalište imaju izvan Bosne i Hercegovine, kao i strani volonteri u Bosni i Hercegovini.
 - d) usluge i aktivnosti za opće dobro - socijalna briga, građanske aktivnosti, obrazovne, kulturne, znanstvene, sportske, zdravstvene aktivnosti, aktivnosti razvojne suradnje, zaštite okoliša, pomoć kod elementarnih nepogoda, istraživačke aktivnosti, aktivnosti za promociju volontiranja i druge slične aktivnosti.
 - e) Ministarstvo pravde - mjerodavno ministarstvo za provedbu zakona je Federalno ministarstvo pravde (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravde).
 - f) Institucija za evidentiranje volontiranja – pravna osoba ovlaštena od Ministarstva pravde da prikuplja i obrađuje podatke o volontiranju.

Članak 4.

(Iznimke od volontiranja)

- (1) Volontiranjem se, u smislu ovoga zakona, ne smatra:
 - a) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedna osoba obvezna pružiti drugoj osobi na temelju zakona ili drugih propisa;
 - b) izvršavanje posebitih obveza sukladno sudbenim odlukama i presudama;

- c) obavljanje aktivnosti koje ne organizira organizator volontiranja, sukladno članku 6. ovog zakona;
- d) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u obiteljskim, prijateljskim ili susjedskim odnosima;
- e) obavljanje usluga ili aktivnosti koje se odnose na besplatno i nepovratno davanje imovine, novca i besplatno davanje na uporabu pokretne ili nepokretne imovine;
- f) dragovoljno volontiranje koje je protivno Ustavu i drugim propisima.

Članak 5.

(Volonter i malodobni volonter)

- (1) Volonter je, sukladno odredbama ovoga zakona, fizička osoba s poslovnom sposobnošću ili umanjenom poslovnom sposobnošću koja volontira u Federaciji BiH.
- (2) Malodobni volonter je osoba od 15 do 18 godina na koju se primjenjuju posebna načela zaštite malodobnih volontera sukladno članku 11. ovoga zakona.

Članak 6.

(Organizator volontiranja)

- (1) Volontiranje u Federaciji BiH organizira organizator volontiranja.
- (2) Organizator dugoročnog volontiranja može biti isključivo:
 - a) Tijelo uprave, upravna organizacija, tijelo izvršne vlasti, tijelo zakonodavne vlasti, ombudsmen, tijelo sudbene vlasti, tužiteljstvo, pravobraniteljstvo, ustanova za izvršenje kaznenih sankcija, zatvor i tijelo za prekršaje Federacije, kantona, grada i općine;
 - b) javna ustanova;
 - c) pravna osoba registrirana sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama Federacije BiH ili Zakonu o udrugama i fondacijama BiH.
- (3) Organizator volontiranja mora biti akreditiran od Ministarstva pravde za organiziranje dugoročnog volontiranja, sukladno članku 26. ovoga zakona.

Članak 7.

(Korisnik volontiranja)

- (1) Korisnik volontiranja je fizička ili pravna osoba koja prima usluge volontera.
- (2) Vrijednost usluga pruženih od volontera ne smatra se donacijom korisniku volontiranja.

II. NAČELA VOLONTIRANJA

Članak 8.

(Načelo zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja dužan je postupati prema volonteru sukladno načelu jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge osobne karakteristike, te mogućnosti samog volontera ili ako nije drukčije uređeno ovim zakonom.
- (2) Organizator volontiranja i volonter dužni su postupati prema korisnicima volontiranja sukladno načelu jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge osobne karakteristike.

Članak 9.

(Načelo zaštite korisnika volontiranja)

- (1) Organizatori volontiranja dužni su posvetiti naročitu pozornost u odabiru i obuci volontera koji volontira sa sljedećim skupinama korisnika volontiranja: malodobnim osobama, osobama s invaliditetom, osobama s poteškoćama u razvitku, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene radne sposobnosti, uz posjedovanje osobnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad s tim skupinama korisnika volontiranja.
- (2) Volontiranje kojim se pružaju usluge malodobnim osobama, osobama s invaliditetom, osobama s poteškoćama u razvitku, starim i nemoćnim, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene radne sposobnosti zabranjeno je sljedećim osobama:
 - a) osobi kojoj traje mjera sigurnosti obvezatnog psihijatrijskog liječenja ili obvezatnog liječenja od ovisnosti ili zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja je u svezi s djelatnošću volontiranja,
 - b) pravomoćno osuđenoj osobi za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv spolnog integriteta, protiv braka i obitelji, protiv zdravlja ljudi, te osobama kojima je izrečena prekršajno-pravna sankcija zbog nasilja u obitelji.

Članak 10.

(Načelo zabrane iskorištavanja volontera)

- (1) Nije dozvoljeno volontiranje kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju djelatnici zaposleni sukladno Zakonu o radu, kao i volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršitelji poslova na temelju ugovora o djelu.
- (2) Nije dozvoljeno volontiranje u trajanju duljem od 40 sati tjedno.
- (3) Volonter koji obavlja dugoročno volontiranje ima pravo na odmor u trajanju od najmanje dva radna dana mjesečno.
- (4) Zabranjeno je volontera iskorištavati i zlouporabljivati u svrhu stjecanja ili povećanja profita.

Članak 11.

(Načelo zaštite malodobnih volontera)

- (1) Malodobna osoba (u daljnjem tekstu: malodobni volonter) s navršenih 15 godina i starija malodobna osoba može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu suglasnost zakonskog zastupnika.
- (2) Malodobni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima sukladno svom uzrastu, tjelesnom, psihičkom i moralnom stupnju razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obveza.
- (3) Malodobni volonter ne može volontirati na naročito teškim fizičkim poslovima, na radovima koji se obavljaju pod vodom ili pod zemljom, kao i na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, spolni integritet i izvršenje školskih obveza.
- (4) Volontiranje malodobnog volontera obavlja se uz obvezni nadzor organizatora volontiranja.
- (5) Osobama mladim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 23.00 sata do 7.00 sati narednog dana.
- (6) Organizator volontiranja mora posebnu pozornost posvetiti zaštiti dobrobiti i zdravlja malodobnih volontera.
- (7) Maloljetni volonter ne smije obavljati dugoročno volontiranje.
- (8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

Članak 12.

(Obrazovanje o volontiranju)

- (1) Uloga i značaj volontiranja prenosi se formalnim i neformalnim obrazovanjem.
- (2) Malodobna osoba mlađa od 15 godina može biti uključena u obrazovne aktivnosti usmjerene ka općem dobru i odgoju za volontiranje, i to samo u svrhu odgoja i obrazovanja na način koji doprinosi njegovom razvoju i socijalizaciji, uz uvjet da je organizator volontiranja odgojno-obrazovna ustanova, ustanova socijalne skrbi ili druga pravna osoba koja organizira volontiranje u odgojne i obrazovne svrhe uz suglasnost mjerodavnih tijela odgojno-obrazovnih ustanova ili ustanova socijalne skrbi.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka organizator volontiranja obvezatno pribavlja pisanu suglasnost zakonskog zastupnika malodobne osobe.
- (4) Osoba iz stavka (2) ovoga članka može prestati obavljati volonterske aktivnosti u bilo kojem trenutku bez suglasnosti zakonskog zastupnika.

Članak 13.

(Načelo zaštite osoba djelomično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti)

- (1) Osoba djelomično lišena poslovne sposobnosti može volontirati u dijelu preostale poslovne sposobnosti na aktivnostima prilagođenim njegovim mogućnostima, uz pisanu suglasnost staratelja ili mjerodavnog centra za socijalni rad.
- (2) Zabranjeno je volontiranje osobi koja je potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Članak 14.

(Načelo besplatnosti volontiranja)

- (1) Volonter ne može volontiranje uvjetovati ispunjenjem neke usluge (davanja, činjenja, propuštanja ili trpljenja) ili stjecanjem imovine, novčane naknade ili koristi.
- (2) Novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se sljedeće novčane naknade troškova volontiranja:
 - a) računom potvrđene novčane naknade isplaćene za plaćanje radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje;
 - b) novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u svezi s volontiranjem;
 - c) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja sudjeluje u aktivnostima volontiranja;
 - d) novčane naknade isplaćene u svrhu plaćanja medicinskih usluga i cjepiva primljenih u svrhu obavljanja volontiranja;
 - e) novčane naknade isplaćene za troškove obuke izvan školskog sustava potrebne za volontiranje;
 - f) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova koji nastanu u svezi s izvršavanjem volonterskih usluga i aktivnosti;
 - g) novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, tjelesne ozljede ili profesionalne bolesti tijekom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili treće osobe;
 - h) džeparac za putovanja isplaćen volonterima, uz uvjet da iznos džeparca ne prelazi iznos od 75% dnevnice propisane za državne službenike;
 - i) novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih pristojbi nužnih za omogućavanje volontiranja;

- j) isplaćeni novčani iznosi dobitnicima nagrade za volontiranje sukladno članku 18. ovoga zakona.

Članak 15.

(Načelo dragovoljnosti i solidarnosti volontiranja)

Volontiranje se obavlja slobodnom voljom volontera iz razloga solidarnosti, a sukladno članku 2. ovoga zakona.

Članak 16.

(Načelo priznavanja volontiranja)

- (1) Dugoročno volontiranje u struci priznaje se kao radno iskustvo.
- (2) Radno iskustvo stečeno dugoročnim volontiranjem dokazuje se potvrdom o volontiranju koju izdaje Ministarstvo pravde ili institucija za evidentiranje volontiranja, sukladno članku 30. stavak (4). ovoga zakona.

Članak 17.

(Načelo međunarodnog volontiranja)

- (1) Osobe koje nisu državljani Bosne i Hercegovine imaju pravo volontirati na području Federacije BiH, sukladno zakonu i drugim propisima koji uređuju položaj stranaca u Bosni i Hercegovini i s preuzetim međunarodnim obvezama.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka imaju status međunarodnog volontera.
- (3) Volonteru, kojeg organizator volontiranja upućuje na volontiranje u inozemstvo, priznaje se volontiranje sukladno ovom zakonu.
- (4) Na volontere čije prebivalište nije na području Federacije BiH primjenjuju se odredbe ovoga zakona i međunarodni propisi iz ove oblasti.

III. POTICAJNE MJERE ZA VOLONTIRANJE

Članak 18.

(Federalna nagrada i pravilnik o dodjeli nagrade)

- (1) Federalna nagrada za volontiranje (u daljnjem tekstu: nagrada) najviše je priznanje što ga Vlada Federacije BiH dodjeljuje za volontiranje, doprinos promoviranju volontiranja i druge volonterske aktivnosti.
- (2) Nagrada se dodjeljuje volonteru i organizatoru volontiranja kao godišnja nagrada.
- (3) Sredstva za dodjeljivanje nagrade i promociju volontiranja osiguravaju se u Proračunu Federacije BiH na grantu Ministarstva pravde.
- (4) Pravilnik o dodjeli nagrade za volontiranje donosi Ministarstvo pravde.
- (5) Pravilnikom se detaljnije propisuju kriteriji, postupak za dodjelu nagrade, izgled povelje, te druga pitanja u svezi s dodjelom nagrade.
- (6) Kantonalna tijela uprave i jedinice lokalne samouprave svojim podzakonskim aktima propisuju posebne oblike nagrađivanja za volontiranje.
- (7) Vlada Federacije BiH će poticati uspostavu mehanizama za tehničku pomoć, programe obuke, usluge informiranja i širenja informacija o prednostima volontiranja.
- (8) Volonteri će moći uživati, pod uvjetima i u mjeri koje utvrde Federacija BiH, kantoni, jedinice lokalne uprave, te javne i druge institucije, u pogodnostima i povlasticama koje mogu biti propisane odlukama, kao način promocije, priznanja i društvenog vrednovanja volontiranja.

IV. IZVJEŠĆIVANJE O VOLONTIRANJU

Članak 19.

(Izvjješće o volontiranju)

- (1) Organizatori volontiranja dužni su jednom godišnje dostaviti Ministarstvu pravde izvješće o svim volonterskim aktivnostima, koje sadrži podatke o volonterima i broju sati koji su uloženi u volonterske aktivnosti, a posebice o broju malodobnih volontera i njihovim aktivnostima.

- (2) Rok za dostavljanje izvješća iz stavka (1) ovoga članka je 28. veljače tekuće godine za proteklu godinu.
- (3) Na zahtjev Ministarstva pravde organizator volontiranja dužan je dostaviti i dodatno izvješće o obavljenim aktivnostima i uslugama određenim ovim zakonom, pored izvješća iz stavka (1) ovoga članka.
- (4) Ministarstvo pravde će jednom godišnje, i to najkasnije do 31. ožujka, u "Službenim novinama Federacije BiH", objavljivati podatke o volontiranju u Federaciji BiH.

V. UGOVOR O VOLONTIRANJU

Članak 20.

(Ugovor o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju zaključuje se u pisanom obliku prije početka volontiranja.
- (2) Ugovorom o volontiranju volonter i organizator volontiranja ugovaraju međusobna prava i obveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge.
- (3) Ugovor o volontiranju može imati potpis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.
- (4) Prava na novčane naknade iz članka 14. definiraju se ugovorom o volontiranju.
- (5) Novčane naknade iz članka 14. ne smatraju se dohotkom u smislu Zakona o porezu na dohodak Federacije BiH.

Članak 21.

(Sadržaj ugovora o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju sadrži podatke o:
 - a) ugovornim stranama, te mjestu njihovog prebivališta odnosno sjedišta;
 - b) mjestu volontiranja i vremenu trajanja volontiranja;
 - c) volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će obavljati;
 - d) pravima i obvezama volontera;
 - e) pravima i obvezama organizatora volontiranja;
 - f) obuci za volontiranje;
 - g) troškovima u svezi s volontiranjem i načinu njihove nadoknade;
 - h) načinu osiguranja ugovorenih prava volontera;
 - i) obliku prestanka ugovora o volontiranju.
- (2) Ugovor o volontiranju sadržavat će i podatke važne za pojedini posebni oblik volontiranja u određenom razdoblju ili na određenom mjestu.

Članak 22.

(Prestanak i raskid ugovora o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju prestaje:
 - a) danom pravomoćnosti odluke o lišavanju radne sposobnosti za volontera u slučaju kad su u potpunosti lišeni radne sposobnosti;
 - b) danom pravomoćnosti odluke o djelomičnom lišavanju radne sposobnosti za volontera koji je djelomično lišen radne sposobnosti;
 - c) kad volontiranje prelazi opseg radne sposobnosti volontera, a na zahtjev volontera ili organizatora volontiranja;
 - d) kad organizator volontiranja prestane djelovati bez pravnog nasljednika;
 - e) istekom roka na koji je ugovor zaključen ili ispunjenjem ugovora;
 - f) jednostranim raskidom ugovora volontera, odnosno osoba koje ga izdržavaju ili zakonski zastupaju;
 - g) iz drugih razloga određenim ugovorom o volontiranju;
 - h) u drugim slučajevima određenim ovim zakonom;
 - i) sporazumnim raskidom.
- (2) Organizator volontiranja može raskinuti ugovor o volontiranju:

- a) kad prestane potreba za volontiranjem;
 - b) kad nije u mogućnosti osigurati uvjete za daljnje volontiranje;
 - c) kad utvrdi da volonter ne ispunjava ugovorene obveze;
 - d) kad volonter svojim aktivnostima ugrožava korisnika volontiranja;
 - e) u slučajevima kršenja dopunskih etičkih pravila donesenih za pojedine oblike volontiranja;
 - f) kad se završe aktivnosti određene ugovorom o volontiranju.
- (3) U slučaju prestanka ugovora o volontiranju nakon pravomoćne odluke o djelomičnom lišavanju radne sposobnosti, zaključuje se novi ugovor na preostali dio radne sposobnosti.

VI. PRAVA I OBEVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTIRANJA

Članak 23.

(Prava volontera)

- (1) Volonter ima pravo:
- a) na pisanu potvrdu o volontiranju;
 - b) na volontersku knjižicu i ugovor o volontiranju, sukladno ovom zakonu;
 - c) na upoznavanje s etičkim normama bitnim za pojedini oblik volontiranja;
 - d) na odgovarajuću obuku s ciljem poboljšanja kvalitete obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a naročito ako to zahtijeva priroda volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju;
 - e) na stručnu pomoć i potporu tijekom volontiranja;
 - f) na upoznavanje s uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju na temelju ovoga zakona i drugih propisa kao i općih akata organizatora volontiranja;
 - g) na nadoknadu ugovorenih troškova nastalih u svezi s volontiranjem;
 - h) na odgovarajuće i sigurne uvjete rada sukladno prirodi volonterskih aktivnosti koje obavlja;
 - i) na zaštitnu opremu sukladno prirodi volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža;
 - j) upoznati se s opasnostima koje su u svezi sa specifičnim oblikom volontiranja koje obavlja;
 - k) na odmor u ugovorenom trajanju;
 - l) na zaštitu privatnosti i osobnih podataka;
 - m) na sudjelovanje u odlučivanju o pitanjima u svezi s volontiranjem sukladno mogućnostima organizatora volontiranja i obliku volontiranja.
- (2) Opravdano odsustvo s volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera.
- (3) Posebna prava volontera koja nisu određena ovim zakonom mogu se odrediti ugovorom o volontiranju.

Članak 24.

(Obveze volontera)

- (1) Volonter je obavezan:
- a) volontirati sukladno stručnim propisima i uputama organizatora volontiranja;
 - b) čuvati službenu tajnu i povjerljive i osobne podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja;
 - c) odbiti volontiranje koje je protivno ovom zakonu.
- (2) Obveza volontera je da izvršava upute organizatora volontiranja, osim uputa u svezi s volontiranjem koja su:
- a) opasna po život i zdravlje volontera ili drugih osoba;
 - b) moralno neprihvatljiva za volontera;
 - c) protivna ugovoru o volontiranju.
- (3) Ako izvršavanje uputa može prouzročiti štetu volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim osobama, volonter je dužan na to upozoriti organizatora volontiranja.

- (4) Volonter ne odgovara za prouzročenu štetu ako je prethodno upozorio organizatora volontiranja na takvu mogućnost.

Članak 25.

(Obveze organizatora volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja obavezan je:
- a) osigurati volonteru zaštitu tijekom obavljanja volontiranja propisanu Zakonom o radu i drugim zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju oblast zaštite na radu;
 - b) poštivati prava volontera;
 - c) izvršiti ugovorene obveze prema volonterima;
 - d) osigurati uvjete za poštivanje prava volontera;
 - e) dobiti od Ministarstva pravde akreditaciju za organiziranje dugoročnog volontiranja;
 - f) prijaviti volontera Ministarstvu pravde ili instituciji za evidentiranje volontiranja i odjaviti ga u slučaju prijevremenog raskida ugovora sukladno članku 27. ovoga zakona;
 - g) izdati volonteru pisanu potvrdu o volontiranju te u nju upisati podatke sukladno članku 30. ovoga zakona;
 - h) izdati volonteru volontersku knjižicu u slučaju dugoročnog volontiranja;
 - i) osigurati materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti;
 - j) isplatiti ugovorene troškove volonteru;
 - k) osigurati volonteru tajnost osobnih podataka i zaštitu privatnosti;
 - l) osigurati druge uvjete i poštivati prava propisana ovim zakonom.
- (2) Organizator volontiranja obavezan je volontera osigurati od profesionalne bolesti i posljedica nesreće na poslu u slučaju:
- a) volontiranja u uvjetima opasnim za život i zdravlje volontera,
 - b) da volonter nije zdravstveno osiguran po nekoj drugoj osnovi.

Članak 26.

(Akreditiranje organizatora volontiranja)

- (1) Ministarstvo pravde na zahtjev organizatora volontiranja izdaje akreditaciju za organiziranje dugoročnog volontiranja.
- (2) Odobrenje iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na pet godina.
- (3) Organizator volontiranja dužan je Ministarstvu pravde uz zahtjev za akreditaciju za organiziranja dugoročnog volontiranja dostaviti: podatke i dokaze o sebi kao pravnoj osobi, opis volonterskih aktivnosti i usluga koje će obavljati volonteri, podatke o prostoru gdje se obavlja volontiranje, te opis korisnika.
- (4) Ministarstvo pravde može za poslove akreditiranja organizatora volontiranja ovlastiti instituciju za evidentiranje volontiranja, sukladno zakonu.
- (5) Postupak akreditiranja organizatora volontiranja Ministarstvo pravde će urediti posebnim pravilnikom.

Članak 27.

(Evidentiranje volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja prijaviti će Ministarstvu pravde ili instituciji za evidentiranje volontiranja svakog volontera s kojim je sklopljen ugovor o dugoročnom volontiranju, i to u roku od deset dana od dana sklapanja ugovora.
- (2) Ministarstvo pravde ili institucija za evidentiranje volontiranja vodit će i održavati bazu podataka svih prijavljenih volontiranja, te osigurati tajnost osobnih podataka i zaštitu privatnosti.
- (3) Ministarstvo pravde može ovlastiti jednu pravnu osobu koja će biti mjerodavna za vođenje evidencije volontiranja i posebnim pravilnikom urediti međusobna prava i obveze.

Članak 28.

(Postupak i uvjeti za izvršenje obveza organizatora volontiranja)

Postupak i uvjeti izvršenja obveza utvrđenih čl. 19. i 25. ovoga zakona bit će propisani posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo pravde.

Članak 29.

(Volonterska knjižica)

- (1) Volontersku knjižicu za svakog volontera osigurava organizator volontiranja.
- (2) Svaki volonter posjeduje volontersku knjižicu koja se za vrijeme trajanja dugoročnog volontiranja nalazi kod organizatora volontiranja.
- (3) U volontersku knjižicu upisuju se osnovni podaci o volontiranju.
- (4) Na zahtjev mjerodavnog državnog tijela organizator volontiranja dužan je predložiti volontersku knjižicu volontera.
- (5) Izgled i način izdavanja volonterske knjižice bit će propisan posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo pravde.

Članak 30.

(Potvrda o volontiranju)

- (1) Potvrdu o volontiranju izdaje organizator volontiranja na zahtjev volontera.
- (2) Potvrda o volontiranju sadrži: osobne podatke o volonteru, podatke o razdoblju volontiranja, kratak opis volonterskih aktivnosti, te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja.
- (3) Potvrda o volontiranju, osim podataka iz stavka (2) ovoga članka, sadrži potpis osobe ovlaštene za zastupanje organizatora volontiranja kojim se potvrđuje točnost navedenih podataka.
- (4) Ministarstvo pravde ili institucija za evidentiranje volontiranja, na zahtjev volontera, izdaje potvrdu o svim njegovim evidentiranim dugoročnim volontiranjima.

Članak 31.

(Naknada štete)

- (1) Volonter koji za vrijeme volontiranja namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzroči štetu korisnicima volontiranja, organizatoru volontiranja ili trećim osobama dužan je nadoknaditi štetu sukladno općim propisima obligacijskoga prava.
- (2) Organizator volontiranja za štetu koju volonter prouzroči korisnicima volontiranja ili trećim osobama za vrijeme volontiranja odgovara po načelu objektivne odgovornosti, osim ako dokaže da su postojali razlozi koji isključuju njegovu odgovornost.
- (3) Organizator volontiranja koji je nadoknadio štetu korisniku volontiranja ili trećoj osobi ima pravo na regresno potraživanje od volontera ako se dokaže da je volonter štetu prouzrokovao namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Članak 32.

(Nadzor)

Nadzor nad primjenom ovoga zakona i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga zakona te uvjetima i načinom volontiranja vrši Ministarstvo pravde.

VII. KAZNE ODREDBE

Članak 33.

(Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjen organizator volontiranja za prekršaj ako:
 - a) ne izvrši obveze iz članka 25. ili članka 19. ovoga zakona;
 - b) ne upiše podatke koje je obavezan upisati u potvrdu o volontiranju iz članka 30. ovoga zakona;

c) u potvrdu o volontiranju ili u volontersku knjižicu upiše neistinite podatke.

- (2) Ako su prekršaji iz stavka (1) ovoga članka učinjeni prema malodobnicima ili osobama potpuno ili djelomično lišenim radne sposobnosti, iznos novčane kazne se udvostručuje i oduzima se odobrenje za organiziranje dugoročnog volontiranja.
- (3) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM, oduzimanjem odobrenja za organiziranje dugoročnog volontiranja, te oduzimanjem ostvarenog profita bit će kažnjena pravna osoba koja postupa protivno čl. 6., 10., 26. i 27. ovoga zakona.
- (4) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjen organizator volontiranja koji postupa protivno čl. 8. i 9. ovoga zakona.
- (5) Organizator volontiranja kojem je oduzeto odobrenje za organiziranje dugoročnog volontiranja ne može podnijeti novi zahtjev u razdoblju od dvije godine od dana oduzimanja odobrenja.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

(Prilagodba organizatora volontiranja)

Organizatori volontiranja koji u trenutku stupanja na snagu ovoga zakona angažiraju volontere, moraju proces volontiranja u roku šest mjeseci uskladiti sa Zakonom.

Članak 35.

(Primjena općih propisa obligacijskoga prava)

Na odnose iz ugovora o volontiranju koji nisu uređeni ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju opći propisi obligacijskoga prava.

Članak 36.

(Podzakonski akti)

Ministarstvo pravde će u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti podzakonske akte iz članka 18. stavak (4), članka 26. stavak (5), članka 27. stavak (3), članka 28. i članka 29. stavak (5) ovoga zakona.

Članak 37.

(Usklađivanje drugih zakona)

U roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona, odredbe drugih zakona koji tretiraju problematiku volontera i volonterskog rada moraju biti usklađene s ovim zakonom.

Članak 38.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, v. r.

На основу члана IV.Б.7. а(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ВОЛОНТИРАЊУ

Проглашава се Закон о волонтирању који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 07.11.2012. године и на сједници Дома народа од 22.11.2012. године.

Број 01-02-1013-02/12
07. децембра 2012. године
Сарајево

Предсједник
Живко Будимир, с. р.

ЗАКОН О ВОЛОНТИРАЊУ

I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

- (1) Овим законом уређују се: појмови у вези са волонтирањем у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација БиХ), услови волонтирања, принципи волонтирања, подстицајне мјере волонтирања, извјештај, уговор о волонтирању, права и обавезе волонтера и организатора волонтирања, услови закључивања уговора о волонтирању, евидентирање волонтирања, извјештавање о волонтирању, употреба волонтерске књижице, издавање потврде о волонтирању, надзор над примјеном овог закона, те казнене одредбе.
- (2) Волонтирање се заснива на принципима поштивања људских права и основних слобода, на поштивању уставног поретка, закона и међународног права те изградњи демократских институција заснованих на политичком плурализму и успостави владавине права, као и примјени међународноправних стандарда и најбоље међународне праксе у погледу волонтирања.
- (3) Изрази написани само у мушком роду односе се подједнако на мушки и женски род, док ће се у означавању функција, звања и титула употребљавати родно сензитиван језик.

Члан 2.

(Значај волонтирања)

Волонтирање је активност од интереса за Федерацију БиХ којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва.

Члан 3.

(Дефиниције и појмови)

- (1) Дефиниције и појмови у смислу коришћења овог закона имају следеће значење:
 - а) Волонтирање - добровољно улагање личног времена, труда, знања и вјештина којима се без накнаде обављају услуге или активности за опште добро у Федерацији БиХ.
 - б) Дугорочно волонтирање - обављање волонтирања дужег од 240 часова у најмање три мјесеца без прекида, у складу са законом.
 - ц) Међународно волонтирање - волонтирање које је саставни дио програма међународне развојне сарадње, а обављају га волонтери који своје пребивалиште имају ван Босне и Херцеговине, као и страни волонтери у Босни и Херцеговини.
 - д) Услуге и активности за опште добро - социјална брига, грађанске активности, образовне, културне, научне, спортске, здравствене активности, активности развојне сарадње, заштите животне средине, помоћ код елементарних непогода, истраживачке активности, активности за промоцију волонтирања и друге сличне активности.
 - е) Министарство правде - надлежно министарство за провођење закона је Федерално министарство правде (у даљем тексту: Министарство правде).
 - ф) Институција за евидентирање волонтирања - правно лице овлашћено од Министарства правде да прикупља и обрађује податке о волонтирању.

Члан 4.

(Изузеци од волонтирања)

- (1) Волонтирањем се, у смислу овог закона, не сматра:

- а) обављање услуга или активности које је једно лице обавезно пружити другом лицу на основу закона или других прописа;
- б) извршавање посебних обавеза у складу са судским одлукама и пресудама;
- ц) обављање активности које не организује организатор волонтирања, у складу са чланом 6. овог закона;
- д) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или сусједским односима;
- е) обављање услуга или активности које се односе на бесплатно и неповратно давање имовине, новца и бесплатно давање на употребу покретне или непокретне имовине;
- ф) добровољно волонтирање које је у супротности с Уставом и другим прописима.

Члан 5.

(Волонтер и малољетни волонтер)

- (1) Волонтер је, у складу с одредбама овог закона, физичко лице са пословном способношћу или умањеном пословном способношћу које волонтира у Федерацији БиХ.
- (2) Малољетни волонтер је лице од 15 до 18 година на којег се примјењују посебни принципи заштите малољетних волонтера у складу са чланом 11. овог закона.

Члан 6.

(Организатор волонтирања)

- (1) Волонтирање у Федерацији БиХ организира организатор волонтирања.
- (2) Организатор дугорочног волонтирања може бити искључиво:
 - а) Орган управе, управна организација, орган извршне власти, орган законодавне власти, омбудсмен, орган судске власти, тужилаштво, правобранилаштво, установа за извршење кривичних санкција, затвор и орган за прекршаје Федерације, кантона, града и општине;
 - б) јавна установа;
 - ц) правно лице регистровано у складу са Законом о удружењима и фондацијама Федерације БиХ или Законом о удружењима и фондацијама БиХ.
- (3) Организатор волонтирања мора бити акредитован од Министарства правде за организовање дугорочног волонтирања, у складу са чланом 26. овог закона.

Члан 7.

(Корисник волонтирања)

- (1) Корисник волонтирања је физичко или правно лице које прима услуге волонтера.
- (2) Вриједност услуга пружених од волонтера не сматра се донацијом кориснику волонтирања.

II – ПРИНЦИПИ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 8.

(Принцип забране дискриминације волонтера и корисника волонтирања)

- (1) Организатор волонтирања дужан је поступати према волонтеру у складу са принципом једнаких могућности за сва лица без обзира на: узраст, расу, боју коже, језик, вјеру, пол, род и родно изражавање, политичко или друго увјерење, национално или социјално поријекло, имовинско стање, образовање, друштвени положај, брачно стање, породичне обавезе, чланство или нечланство у политичкој странци, удружењу или

- синдикату, физичке или душевне потешкоће или обољења и друге личне особине, те могућности самог волонтера или ако није другачије уређено овим законом.
- (2) Организатор волонтирања и волонтер дужни су поступати према корисницима волонтирања у складу са принципом једнаких могућности за сва лица без обзира на: узраст, расу, боју коже, језик, вјеру, пол, род и родно изражавање, политичко или друго увјерење, национално или социјално поријекло, имовинско стање, образовање, друштвени положај, брачно стање, породичне обавезе, чланство или нечланство у политичкој странци, удружењу или синдикату, физичке или душевне потешкоће или обољења и друге личне особине.

Члан 9.

(Принцип заштите корисника волонтирања)

- (1) Организатори волонтирања дужни су посветити нарочиту пажњу у одабиру и обуци волонтера који волонтира са следећим групама корисника волонтирања: малолетним лицима, лицима с инвалидитетом, лицима с потешкоћама у развоју, старим и немоћним лицима, болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена радне способности, уз посједовање личних знања, искустава и способности за рад с тим групама корисника волонтирања.
- (2) Волонтирање којим се пружају услуге малолетним лицима, лицима с инвалидитетом, лицима с потешкоћама у развоју, старим и немоћним, болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена радне способности забрањено је следећим лицима:
- лицу којем траје мјера сигурности обавезног психијатријског лијечења или обавезног лијечења од зависности или забране вршења позива, дјелатности или дужности која је у вези са дјелатношћу волонтирања,
 - правоснажно осуђеном лицу за кривично дјело против живота и тијела, против слобода и права грађана, против полног интегритета, против брака и породице, против здравља људи, те лицима којима је изречена прекршајноправна санкција због насиља у породици.

Члан 10.

(Принцип забране искоришћавања волонтера)

- (1) Није дозвољено волонтирање којим се замјењује рад који обављају радници запослени у складу са Законом о раду, као и волонтирање које замјењује послове које обављају извршиоци послова на основу уговора о дјелу.
- (2) Није дозвољено волонтирање у трајању дужем од 40 часова седмично.
- (3) Волонтер који обавља дугорочно волонтирање има право на одмор у трајању од најмање два радна дана мјесечно.
- (4) Забрањено је волонтера искоришћавати и злоупотребљавати у сврху стицања или повећања профита.

Члан 11.

(Принцип заштите малолетних волонтера)

- (1) Малолетно лице (у даљем тексту: малолетни волонтер) са навршених 15 година и старије малолетно лице може склопити уговор о волонтирању и волонтирати само уз писану сагласност законског заступника.
- (2) Малолетни волонтер може волонтирати искључиво на активностима у складу са својим узрастом, физичким, психичким и моралним степеном развоја и вјештинама које не представљају ризик за његово здравље, развој и успјех у извршавању школских обавеза.

- (3) Малолетни волонтер не може волонтирати на нарочито тешким физичким пословима, на радовима који се обављају под водом или под земљом, као и на другим пословима који би могли представљати повећан ризик за њихов живот, здравље, психофизички развој, полни интегритет и извршење школских обавеза.
- (4) Волонтирање малолетног волонтера обавља се уз обавезни надзор организатора волонтирања.
- (5) Лицима млађим од 18 година забрањено је волонтирање од 23.00 часа до 7.00 часова наредног дана.
- (6) Организатор волонтирања мора посебну пажњу посветити заштити добробити и здравља малолетних волонтера.
- (7) Малолетни волонтер не смије обављати дугорочно волонтирање.
- (8) Малолетни волонтер има сва права волонтера одређена овим законом.

Члан 12.

(Образовање о волонтирању)

- (1) Улога и значај волонтирања преноси се формалним и неформалним образовањем.
- (2) Малолетно лице млађе од 15 година може бити укључено у образовне активности усмјерене ка општем добру и васпитању за волонтирање, и то само у сврху васпитања и образовања на начин који доприноси његовом развоју и социјализацији, уз услов да је организатор волонтирања васпитно-образовна установа, установа социјалне заштите или друго правно лице које организује волонтирање у васпитно и образовне сврхе уз сагласност надлежних тијела васпитно-образовних установа или установа социјалне заштите.
- (3) У случају из става (2) овог члана организатор волонтирања обавезно прибавља писану сагласност законског заступника малолетног лица.
- (4) Лице из става (2) овог члана може престати обављати волонтерске активности у било којем тренутку без сагласности законског заступника.

Члан 13.

(Принцип заштите лица дјелимично и потпуно лишених пословне способности)

- (1) Лице дјелимично лишено пословне способности може волонтирати у дијелу преостале пословне способности на активностима прилагођеним његовим могућностима, уз писану сагласност старатеља или надлежног центра за социјални рад.
- (2) Забрањено је волонтирање лицу које је потпуно лишено пословне способности.

Члан 14.

(Принцип бесплатности волонтирања)

- (1) Волонтер не може волонтирање условљавати испуњењем неке услуге (давања, чињења, пропуштања или трпљења) или стицањем имовине, новчане накнаде или користи.
- (2) Новчаном накнадом или имовинском користи за волонтере не сматрају се следеће новчане накнаде трошкова волонтирања:
- рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене за плаћање радне одјеће, опреме и предмета за заштиту потребних за волонтирање;
 - новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова путовања, смјештаја и исхране који настану у вези са волонтирањем;
 - рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова исхране, збрињавања и обуке

- животиње у власништву волонтера која учествује у активностима волонтирања;
- д) новчане накнаде исплаћене у сврху плаћања медицинских услуга и вакцина примљених у сврху обављања волонтирања;
 - е) новчане накнаде исплаћене за трошкове обуке ван школског система потребне за волонтирање;
 - ф) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова који настану у вези с извршавањем волонтерских услуга и активности;
 - г) новчане накнаде исплаћене за премије осигурања волонтера за случај смрти, физичке повреде или професионалне болести током волонтирања, односно новчане накнаде у сврху осигурања одговорности за штету насталу код организатора волонтирања или трећег лица;
 - х) џепарац за путовања исплаћен волонтерима, уз услов да износ џепарца не прелази износ од 75% дневнице прописане за државне службенике;
 - и) новчана накнада исплаћена за прибављање докумената или плаћање административних такси нужних за омогућавање волонтирања;
 - ј) исплаћени новчани износи добитницима награде за волонтирање у складу са чланом 18. овог закона.

Члан 15.

(Принцип доброволности и солидарности волонтирања)

Волонтирање се обавља слободном вољом волонтера из разлога солидарности, а у складу са чланом 2. овог закона.

Члан 16.

(Принцип признавања волонтирања)

- (1) Дугорочно волонтирање у струци признаје се као радно искуство.
- (2) Радно искуство стечено дугорочним волонтирањем доказује се потврдом о волонтирању коју издаје Министарство правде или институција за евидентирање волонтирања, у складу са чланом 30. став (4). овог закона.

Члан 17.

(Принцип међународног волонтирања)

- (1) Лица која нису држављани Босне и Херцеговине имају право волонтирати на подручју Федерације БиХ, у складу са законом и другим прописима који уређују положај странаца у Босни и Херцеговини и са преузетим међународним обавезама.
- (2) Лица из става (1) овог члана имају статус међународног волонтера.
- (3) Волонтера којег организатор волонтирања упућује на волонтирање у иностранство, признаје му се волонтирање у складу са овим законом.
- (4) На волонтере чије пребивалиште није на подручју Федерације БиХ примјењују се одредбе овог закона и међународни прописи из ове области.

III – ПОДСТИЦАЈНЕ МЈЕРЕ ЗА ВОЛОНТИРАЊЕ

Члан 18.

(Федерална награда и правилник о додјели награде)

- (1) Федерална награда за волонтирање (у даљем тексту: награда) највише је признање што га Влада Федерације БиХ додјељује за волонтирање, допринос промовисању волонтирања и друге волонтерске активности.
- (2) Награда се додјељује волонтеру и организатору волонтирања као годишња награда.
- (3) Средства за додјељивање награде и промоцију волонтирања обезбјеђују се у буџету Федерације БиХ на гранту Министарства правде.

- (4) Правилник о додјели награде за волонтирање доноси Министарство правде.
- (5) Правилником се детаљније прописују критеријуми, поступак за додјелу награде, изглед повеље, те друга питања у вези са додјелом награде.
- (6) Кантонални органи управе и јединице локалне самоуправе својим подзаконским актима прописују посебне облике награђивања за волонтирање.
- (7) Влада Федерације БиХ ће подстицати успостављање механизма за техничку помоћ, програме обуке, услуге информисања и ширења информација о предностима волонтирања.
- (8) Волонтери ће моћи уживати, под условима и у мјери које утврде Федерација БиХ, кантони, јединице локалне управе, те јавне и друге институције, у погодностима и повластицама које могу бити прописане одлукама, као начин промоције, признања и друштвеног вредновања волонтирања.

IV – ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 19.

(Извјештај о волонтирању)

- (1) Организатори волонтирања дужни су једном годишње доставити Министарству правде извјештај о свим волонтерским активностима, који садрже податке о волонтерима и броју часова који су уложени у волонтерске активности, а посебно о броју малолетних волонтера и њиховим активностима.
- (2) Рок за достављање извјештаја из става (1) овог члана је 28. фебруара текуће године за протеклу годину.
- (3) На захтјев Министарства правде организатор волонтирања дужан је доставити и додатни извјештај о обављеним активностима и услугама одређеним овим законом, поред извјештаја из става (1) овог члана.
- (4) Министарство правде ће једном годишње, и то најкасније до 31. марта, у "Службеним новинама Федерације БиХ" објављивати податке о волонтирању у Федерацији БиХ.

V – УГОВОР О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 20.

(Уговор о волонтирању)

- (1) Уговор о волонтирању закључује се у писаном облику прије почетка волонтирања.
- (2) Уговором о волонтирању волонтер и организатор волонтирања уговарају међусобна права и обавезе и специфичности потребне за појединачну волонтерску активност или пружање поједине волонтерске услуге.
- (3) Уговор о волонтирању може имати потпис и других уговорних страна које имају посебне интересе за специфични облик волонтирања.
- (4) Права на новчане накнаде из члана 14. дефинирају се уговором о волонтирању.
- (5) Новчане накнаде из члана 14. не сматрају се дохотком у смислу Закона о порезу на доходак Федерације БиХ.

Члан 21.

(Садржај уговора о волонтирању)

- (1) Уговор о волонтирању садржи податке о:
 - а) уговорним странама, те мјесту њиховог пребивалишта односно сједишта;
 - б) мјесту волонтирања и времену трајања волонтирања;
 - ц) волонтерским активностима или услугама које ће обављати;
 - д) правима и обавезама волонтера;
 - е) правима и обавезама организатора волонтирања;

- ф) обуци за волонтирање;
 - г) трошковима у вези са волонтирањем и начину њихове надокнаде;
 - х) начину осигурања уговорених права волонтера;
 - и) облику престанка уговора о волонтирању.
- (2) Уговор о волонтирању ће садржавати и податке важне за поједини посебни облик волонтирања у одређеном периоду или на одређеном мјесту.

Члан 22.

(Престанак и раскид уговора о волонтирању)

- (1) Уговор о волонтирању престаје:
- а) даном правоснажности одлуке о лишавању радне способности за волонтера у случају кад су у потпуности лишени радне способности;
 - б) даном правоснажности одлуке о дјелимичном лишавању радне способности за волонтера који је дјелимично лишен радне способности;
 - ц) кад волонтирање прелази обим радне способности волонтера, а на захтјев волонтера или организатора волонтирања;
 - д) кад организатор волонтирања престане дјеловати без правног наследника;
 - е) истеком рока на који је уговор закључен или испуњењем уговора;
 - ф) једностраним раскидом уговора волонтера, односно лица која га издржавају или законски заступају;
 - г) из других разлога одређеним уговором о волонтирању;
 - х) у другим случајевима одређеним овим законом;
 - и) споразумним раскидом.
- (2) Организатор волонтирања може раскинути уговор о волонтирању:
- а) кад престане потреба за волонтирањем;
 - б) кад није у могућности обезбиједити услове за даље волонтирање;
 - ц) кад утврди да волонтер не испуњава уговорене обавезе;
 - д) кад волонтер својим активностима угрожава корисника волонтирања;
 - е) у случајевима кршења допунских етичких правила донесених за поједине облике волонтирања;
 - ф) кад се заврше активности одређене уговором о волонтирању.
- (3) У случају престанка уговора о волонтирању након правоснажне одлуке о дјелимичном лишавању радне способности, закључује се нови уговор на преостали дио радне способности.

VI – ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВОЛОНТЕРА И ОРГАНИЗАТОРА ВОЛОНТИРАЊА

Члан 23.

(Права волонтера)

- (1) Волонтер има право:
- а) на писану потврду о волонтирању;
 - б) на волонтерску књижицу и уговор о волонтирању, у складу с овим законом;
 - ц) на упознавање с етичким нормама битним за поједини облик волонтирања;
 - д) на одговарајућу обуку с циљем побољшања квалитета обављених активности и пружених услуга, а нарочито ако то захтијева природа волонтерских активности и услуга које се пружају;
 - е) на стручну помоћ и подршку током волонтирања;
 - ф) на упознавање с условима волонтирања, активностима које ће обављати, услугама које ће пружати и правима која им припадају на основу

овог закона и других прописа као и опшних аката организатора волонтирања;

- г) на надокнаду уговорених трошкова насталих у вези с волонтирањем;
 - х) на одговарајуће и безбједне услове рада у складу са природом волонтерских активности које обавља;
 - и) на заштитну опрему у складу са природом волонтерских активности које обавља и услуга које пружа;
 - ј) упознати се с опасностима које су у вези са специфичним обликом волонтирања које обавља;
 - к) на одмор у уговореном трајању;
 - л) на заштиту приватности и личних података;
 - м) на учествовање у одлучивању о питањима у вези са волонтирањем у складу са могућностима организатора волонтирања и облику волонтирања.
- (2) Оправдано одсуство са волонтирања не може бити разлог за губитак било којег права волонтера.
- (3) Посебна права волонтера која нису одређена овим законом могу се одредити уговором о волонтирању.

Члан 24.

(Обавезе волонтера)

- (1) Волонтер је обавезан:
- а) волонтирати у складу са стручним прописима и упутствима организатора волонтирања;
 - б) чувати службену тајну и повјерљиве и личне податке о организатору или кориснику волонтирања;
 - ц) одбити волонтирање које је супротно овом закону.
- (2) Обавеза волонтера је да извршава упутства организатора волонтирања, осим упутства у вези са волонтирањем која су:
- а) опасна по живот и здравље волонтера или других лица;
 - б) морално неприхватљива за волонтера;
 - ц) у супротности с уговором о волонтирању.
- (3) Ако извршавање упутства може узроковати штету волонтеру, корисницима волонтирања или трећим лицима, волонтер је дужан на то упозорити организатора волонтирања.
- (4) Волонтер не одговара за проузроковану штету ако је претходно упозорио организатора волонтирања на такву могућност.

Члан 25.

(Обавезе организатора волонтирања)

- (1) Организатор волонтирања обавезан је:
- а) обезбиједити волонтеру заштиту током обављања волонтирања прописану Законом о раду и другим законским и подзаконским прописима који уређују област заштите на раду;
 - б) поштовати права волонтера;
 - ц) извршити уговорене обавезе према волонтерима;
 - д) обезбиједити услове за поштовање права волонтера;
 - е) добити од Министарства правде акредитацију за организовање дугорочног волонтирања;
 - ф) пријавити волонтера Министарству правде или институцији за евидентирање волонтирања и одјавити га у случају пријевременог раскида уговора у складу са чланом 27. овог закона;
 - г) издати волонтеру писану потврду о волонтирању те у њу уписати податке у складу с чланом 30. овог закона;
 - х) издати волонтеру волонтерску књижицу у случају дугорочног волонтирања;

- и) обезбиједити материјале и средства за обављање волонтерских активности;
 - ј) исплатити уговорене трошкове волонтеру;
 - к) обезбиједити волонтеру тајност личних података и заштиту приватности;
 - л) обезбиједити друге услове и поштовати права прописана овим законом.
- (2) Организатор волонтирања обавезан је волонтера осигурати од професионалне болести и посљедица несреће на послу у случају:
- а) волонтирања у условима опасним за живот и здравље волонтера,
 - б) да волонтер није здравствено осигуран по некој другој основи.

Члан 26.

(Акредитовање организатора волонтирања)

- (1) Министарство правде на захтјев организатора волонтирања издаје акредитацију за организовање дугорочног волонтирања.
- (2) Одобрење из става (1) овог члана издаје се на пет година.
- (3) Организатор волонтирања дужан је Министарству правде уз захтјев за акредитацију за организовање дугорочног волонтирања доставити: податке и доказе о себи као правном лицу, опис волонтерских активности и услуга које ће обављати волонтери, податке о простору гдје се обавља волонтирање, те опис корисника.
- (4) Министарство правде може за послове акредитовања организатора волонтирања овластити институцију за евидентирање волонтирања, у складу са законом.
- (5) Поступак акредитовања организатора волонтирања Министарство правде ће уредити посебним правилником.

Члан 27.

(Евидентирање волонтирања)

- (1) Организатор волонтирања пријавиће Министарству правде или институцији за евидентирање волонтирања сваког волонтера са којим је склопљен уговор о дугорочном волонтирању, и то у року од десет дана од дана склапања уговора.
- (2) Министарство правде или институција за евидентирање волонтирања водиће и одржавати базу података свих пријављених волонтирања, те ће обезбиједити тајност личних података и заштиту приватности.
- (3) Министарство правде може овластити једно правно лице које ће бити надлежно за вођење евиденције волонтирања и посебним правилником уредити међусобна права и обавезе.

Члан 28.

(Поступак и услови за извршење обавеза организатора волонтирања)

Поступак и услови за извршење обавеза утврђених чл. 19. и 25. овог закона биће прописани посебним правилником који доноси Министарство правде.

Члан 29.

(Волонтерска књижица)

- (1) Волонтерску књижицу за сваког волонтера осигурава организатор волонтирања.
- (2) Сваки волонтер посједује волонтерску књижицу која се за вријеме трајања дугорочног волонтирања налази код организатора волонтирања.
- (3) У волонтерску књижицу уписују се основни подаци о волонтирању.
- (4) На захтјев надлежног државног органа организатор волонтирања дужан је предочити волонтерску књижицу волонтера.

- (5) Изглед и начин издавања волонтерске књижице биће прописан посебним правилником који доноси Министарство правде.

Члан 30.

(Потврда о волонтирању)

- (1) Потврду о волонтирању издаје организатор волонтирања на захтјев волонтера.
- (2) Потврда о волонтирању садржи: личне податке о волонтеру, податке о периоду волонтирања, кратак опис волонтерских активности, те остале специфичности појединог облика волонтирања.
- (3) Потврда о волонтирању, осим података из става (2) овог члана, садржи потпис лица овлашћеног за заступање организатора волонтирања којим се потврђује тачност наведених података.
- (4) Министарство правде или институција за евидентирање волонтирања, на захтјев волонтера, издаје потврду о свим његовим евидентираним дугорочним волонтирањима.

Члан 31.

(Накнада штете)

- (1) Волонтер који за вријеме волонтирања намјерно или због крајње непажње узрокује штету корисницима волонтирања, организатору волонтирања или трећим лицима дужан је надокнадити штету у складу с општим прописима облигационог права.
- (2) Организатор волонтирања за штету коју волонтер проузрокује корисницима волонтирања или трећим лицима за вријеме волонтирања одговара по принципу објективне одговорности, осим ако докаже да су постојали разлози који искључују његову одговорност.
- (3) Организатор волонтирања који је надокнадио штету кориснику волонтирања или трећем лицу има право на регресно потраживање од волонтера ако се докаже да је волонтер штету проузроковао намјерно или из крајње непажње.

Члан 32.

(Надзор)

Надзор над примјеном овог закона и подзаконским актима донесеним на основу овог закона те условима и начином волонтирања врши Министарство правде.

VII – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

(Прекршаји)

- (1) Новчаном казном од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњен организатор волонтирања за прекршај ако:
 - а) не изврши обавезе из члана 25. или члана 19. овог закона;
 - б) не упише податке које је обавезан уписати у потврду о волонтирању из члана 30. овог закона;
 - ц) у потврду о волонтирању или у волонтерску књижицу упише неистините податке.
- (2) Ако су прекршаји из става (1) овог члана учињени према малољетницима или лицима потпуно или дјелимично лишеним радне способности, износ новчане казне се удвостручује и одузима се одобрење за организовање дугорочног волонтирања.
- (3) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ, одузимањем одобрења за организовање дугорочног волонтирања, те одузимањем оствареног профита биће кажњено правно лице које поступа супротно чл. 6., 10., 26. и 27. овог закона.

- (4) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњен организатор волонтирања који поступа супротно чл. 8. и 9. овог закона.
- (5) Организатор волонтирања којем је одузето одобрење за организовање дугорочног волонтирања не може поднијети нови захтјев у периоду од двије године од дана одузимања одобрења.

VIII – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

(Прилагођавање организатора волонтирања)

Организатори волонтирања који у тренутку ступања на снагу овог закона ангажују волонтере, морају процес волонтирања у року од шест мјесеци ускладити са Законом.

Члан 35.

(Примјена општих прописа облигационог права)

На односе из уговора о волонтирању који нису уређени овим законом супсидијарно се примјењују општи прописи облигационог права.

Члан 36.

(Подзаконски акти)

Министарство правде ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона донијети подзаконске акте из члана 18. став (4), члана 26. став (5), члана 27. став (3), члана 28. и члана 29. став (5) овог закона.

Члан 37.

(Усклађивање других закона)

У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, одредбе других закона који третирају проблематику волонтера и волонтерског рада морају бити усклађене с овим законом.

Члан 38.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Радоје Видовић , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Фехим Шкаљић , с. р.
---	---

На основу члана IV.В.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O VOLONTIRANJU

Proглашава се Закон о волонтирању који је donio Parlament Федерације БиХ на сједници Представничког дома 07.11.2012. године и на сједници Дома народа од 22.11.2012. године.

Broj 01-02-1013-02/12
07. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, с. р.

ZAKON O VOLONTIRANJU

I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет Закона)

- (1) Овим законом уређују се: појмови у вези са волонтирањем у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација БиХ), увјети волонтирања, принципи волонтирања, потицајне мјере волонтирања, извјештаји, уговор о волонтирању, права и обавезе волонтера и организатора волонтирања, увјети

закључивања уговора о волонтирању, евидентирање волонтирања, извјештавање о волонтирању, употреба волонтерске књижице, издавање потврде о волонтирању, надзор над примјеном овог закона, те казнене одредбе.

- (2) Волонтирање се заснива на принципима поштивања људских права и основних слобода, на поштивању уставног поретка, закона и међународног права те изградњи демократских институција заснованих на политичком pluralizmu и успостави vladavine права, као и примјени међународноправних стандарда и најбоље међународне праксе у погледу волонтирања.
- (3) Изрази написани само у мушком роду односе се подједнако на мушки и женски род, док се у означавању функција, звања и титула употребљавати родно сензитиван језик.

Члан 2.

(Значај волонтирања)

Волонтирање је активност од интереса за Федерацију БиХ којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју humanijег и равноправнијег демократског друштва.

Члан 3.

(Дефиниције и појмови)

- (1) Дефиниције и појмови у смислу овог закона имају слjedeћа значења:
- волонтирање - добровољно ulaganje ličnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se bez naknade pružaju usluge ili aktivnosti za opće dobro u Federaciji BiH;
 - дугорочно волонтирање - волонтирање duže od 240 sati u најмање три мјесеца без прекида, у складу са законом;
 - међународно волонтирање - jeste sastavni dio programa међународне развојне сарадње а обављају га волонтери који пребивалиште имају van Bosne i Hercegovine, као и страни волонтери у Bosni i Hercegovini;
 - услуге и активности за опће добро - социјална брига, грађанске активности, образовне, културне, научне, sportske, здравствене активности, активности развојне сарадње, заштите околиша, помоћ код елементарних непогода, истраживачке активности, активности за промоцију волонтирања и друге сличне активности;
 - Министарство правде - надлежно министарство за провођење закона је Federalno министарство правде (у даљњем тексту: Министарство правде);
 - институција за евидентирање волонтирања - правно лице овлашћено од Министарства правде да прикупља и обрађује податке о волонтирању.

Члан 4.

(Изузеци од волонтирања)

- (1) Волонтирањем се у смислу овог закона не сматра:
- пружање услуга или активности које је једно лице обавезно пружити другом лицу на основу закона или других прописа,
 - извршавање посебних обавеза у складу са судским одлукима и presudama,
 - обављање активности које не организира организатор волонтирања у складу са чланом 6. овог закона,
 - пружање услуга или активности uobičajених у породичним, пријатељским или сусједским односима,
 - пружање услуга или активности које се односе на бесплатно и неповратно давање имовине, новца и бесплатно давање на употребу pokretne или nepokretne имовине,
 - добровољно волонтирање које је у супротности са Уставом и другим прописима.

Član 5.

(Volonter i maloljetni volonter)

- (1) Volonter je, u skladu sa odredbama ovog zakona, fizičko lice sa poslovnom sposobnošću ili umanjenom poslovnom sposobnošću koje volontira u Federaciji BiH.
- (2) Maloljetni volonter je lice od 15 do 18 godina na koje se primjenjuju posebni principi zaštite maloljetnih volontera u skladu sa članom 11. ovog zakona.

Član 6.

(Organizator volontiranja)

- (1) Volontiranje u Federaciji BiH organizira organizator volontiranja.
- (2) Organizator dugoročnog volontiranja može biti isključivo:
 - a) organ uprave, upravna organizacija, organ izvršne vlasti, organ zakonodavne vlasti, ombudsmen, organ sudske vlasti, tužilaštvo, pravobranilaštvo, ustanova za izvršenje krivičnih sankcija, zatvor i organ za prekršaje Federacije, kantona, grada i općine,
 - b) javna ustanova,
 - c) pravno lice registrirano u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Federacije BiH ili Zakonom o udruženjima i fondacijama BiH.
- (3) Organizator volontiranja mora biti akreditiran od Ministarstva pravde za organiziranje dugoročnog volontiranja u skladu sa članom 26. ovog zakona.

Član 7.

(Korisnik volontiranja)

- (1) Korisnik volontiranja je fizičko ili pravno lice koje prima usluge volontera.
- (2) Vrijednost usluga pruženih od volontera ne smatra se donacijom korisniku volontiranja.

II. PRINCIPI VOLONTIRANJA

Član 8.

(Princip zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja dužan je postupati prema volonteru u skladu sa principom jednakih mogućnosti za sva lica bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične osobine, te mogućnosti samog volontera ili ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.
- (2) Organizator volontiranja i volonter dužni su postupati prema korisnicima volontiranja u skladu sa principom jednakih mogućnosti za sva lica bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične osobine.

Član 9.

(Princip zaštite korisnika volontiranja)

- (1) Organizatori volontiranja dužni su posvetiti naročitu pažnju odabiru i obuci volontera koji volontira sa sljedećim grupama korisnika volontiranja: maloljetnim licima, licima sa invaliditetom, licima sa poteškoćama u razvoju, starim i nemoćnim licima, bolesnim licima ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti, uz posjedovanje ličnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad sa tim grupama korisnika volontiranja.

- (2) Volontiranje kojim se pružaju usluge maloljetnim licima, licima sa invaliditetom, licima sa poteškoćama u razvoju, starim i nemoćnim, bolesnim ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti zabranjeno je sljedećim licima:

- a) licu kojem traje mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja ili obaveznog liječenja od ovisnosti ili zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi sa djelatnošću volontiranja,
- b) pravomoćno osuđenom licu za krivično djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv spolnog integriteta, protiv braka i porodice, protiv zdravlja ljudi, te licima kojima je izrečena prekršajnoppravna sankcija zbog nasilja u porodici.

Član 10.

(Princip zabrane iskorištavanja volontera)

- (1) Nije dozvoljeno volontiranje kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju radnici zaposleni u skladu sa Zakonom o radu, kao i volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršiocu poslova na osnovu ugovora o djelu.
- (2) Nije dozvoljeno volontiranje duže od 40 sati sedmično.
- (3) Volonter koji obavlja dugoročno volontiranje ima pravo na odmor u trajanju od najmanje dva radna dana mjesečno.
- (4) Zabranjeno je volontera iskorištavati i zloupotrebljavati sa ciljem sticanja ili povećanja profita.

Član 11.

(Princip zaštite maloljetnih volontera)

- (1) Maloljetno lice (u daljnjem tekstu: maloljetni volonter) sa navršениh 15 godina i starije maloljetno lice može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu saglasnost zakonskog zastupnika.
- (2) Maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa svojim uzrastom, fizičkim, psihičkim i moralnim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.
- (3) Maloljetni volonter ne može volontirati na naročito teškim fizičkim poslovima, na radovima pod vodom ili pod zemljom, kao i na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, spolni integritet i izvršenje školskih obaveza.
- (4) Volontiranje maloljetnog volontera obavlja se uz obavezni nadzor organizatora volontiranja.
- (5) Licima mladim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 23 do 7 sati narednog dana.
- (6) Organizator volontiranja mora posebnu pažnju posvetiti zaštiti dobrobiti i zdravlja maloljetnih volontera.
- (7) Maloljetni volonter ne smije obavljati dugoročno volontiranje.
- (8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

Član 12.

(Obrazovanje o volontiranju)

- (1) Uloga i značaj volontiranja prenosi se formalnim i neformalnim obrazovanjem.
- (2) Maloljetno lice mlađe od 15 godina može biti uključeno u obrazovne aktivnosti usmjerene ka općem dobru i odgoju za volontiranje i to samo u svrhu odgoja i obrazovanja na način koji doprinosi njegovom razvoju i socijalizaciji, uz uvjet da je organizator volontiranja odgojno-obrazovna ustanova, ustanova socijalne zaštite ili drugo pravno lice koje organizira volontiranje u odgojne i obrazovne svrhe, uz saglasnost nadležnih tijela odgojno-obrazovnih ustanova ili ustanova socijalne zaštite.

- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana organizator volontiranja obavezno pribavlja pisanu saglasnost zakonskog zastupnika maloljetnog lica.
- (4) Lice iz stava (2) ovog člana može prestati obavljati volonterske aktivnosti u bilo kojem trenutku bez saglasnosti zakonskog zastupnika.

Član 13.

(Princip zaštite lica djelimično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti)

- (1) Lice djelimično lišeno poslovne sposobnosti može volontirati u dijelu preostale poslovne sposobnosti na aktivnostima prilagođenim njegovim mogućnostima, uz pisanu saglasnost staratelja ili nadležnog centra za socijalni rad.
- (2) Zabranjeno je volontiranje licu koje je potpuno lišeno poslovne sposobnosti.

Član 14.

(Princip besplatnosti volontiranja)

- (1) Volonter ne može volontiranje uvjetovati ispunjenjem neke usluge (davanje, čimjenje, propuštanje ili trpljenje) ili sticanjem imovine, novčane naknade ili koristi.
- (2) Novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se sljedeće novčane naknade troškova volontiranja:
- računom potvrđene novčane naknade isplaćene za plaćanje radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje,
 - novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u vezi sa volontiranjem,
 - računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja učestvuje u aktivnostima volontiranja,
 - novčane naknade isplaćene u svrhu plaćanja medicinskih usluga i vakcina primljenih u svrhu obavljanja volontiranja,
 - novčane naknade isplaćene za troškove obuke van školskog sistema potrebne za volontiranje,
 - računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova koji nastanu u vezi sa izvršavanjem volonterskih usluga i aktivnosti,
 - novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, fizičke povrede ili profesionalne bolesti tokom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili trećeg lica,
 - džeparac za putovanja isplaćen volonterima, uz uvjet da iznos džeparca ne prelazi iznos od 75% dnevnice propisane za državne službenike,
 - novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih taksi nužnih za omogućavanje volontiranja,
 - isplaćeni novčani iznosi dobitnicima nagrade za volontiranje u skladu sa članom 18. ovog zakona.

Član 15.

(Princip dobrovoljnosti i solidarnosti volontiranja)

Volontiranje se obavlja slobodnom voljom volontera iz razloga solidarnosti, a u skladu sa članom 2. ovog zakona.

Član 16.

(Princip priznavanja volontiranja)

- (1) Dugoročno volontiranje u struci priznaje se kao radno iskustvo.
- (2) Radno iskustvo stečeno dugoročnim volontiranjem dokazuje se potvrdom o volontiranju koju izdaje Ministarstvo pravde ili institucija za evidentiranje volontiranja u skladu sa članom 30. stav (4). ovog zakona.

Član 17.

(Princip međunarodnog volontiranja)

- (1) Lica koja nisu državljani Bosne i Hercegovine imaju pravo volontirati na području Federacije BiH u skladu sa zakonom i drugim propisima koji uređuju položaj stranaca u Bosni i Hercegovini i sa preuzetim međunarodnim obavezama.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana imaju status međunarodnog volontera.
- (3) Volontera kojeg organizator volontiranja upućuje na volontiranje u inozemstvo priznaje mu se volontiranje u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Na volontere čije prebivalište nije na području Federacije BiH primjenjuju se odredbe ovog zakona i međunarodni propisi iz ove oblasti.

III. POTICAJNE MJERE ZA VOLONTIRANJE

Član 18.

(Federalna nagrada i pravilnik o dodjeli nagrade)

- (1) Federalna nagrada za volontiranje (u daljnjem tekstu: nagrada) najviše je priznanje koje Vlada Federacije BiH dodjeljuje za volontiranje, doprinos promovisanju volontiranja i druge volonterske aktivnosti.
- (2) Nagrada se dodjeljuje volonteru i organizatoru volontiranja kao godišnja nagrada.
- (3) Sredstva za dodjeljivanje nagrade i promociju volontiranja osiguravaju se u budžetu Federacije BiH na grantu Ministarstva pravde.
- (4) Pravilnik o dodjeli nagrade za volontiranje donosi Ministarstvo pravde.
- (5) Pravilnikom se detaljnije propisuju kriteriji, postupak za dodjelu nagrade, izgled povelje, te druga pitanja u vezi sa dodjelom nagrade.
- (6) Kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave svojim podzakonskim aktima propisuju posebne oblike nagrađivanja za volontiranje.
- (7) Vlada Federacija BiH poticat će uspostavljanje mehanizama za tehničku pomoć, programe obuke, usluge informiranja i širenja informacija o prednostima volontiranja.
- (8) Volonteri će moći uživati, pod uvjetima i u mjeri koju utvrdi Federacija BiH, kantoni, jedinice lokalne uprave, te javne i druge institucije u pogodnostima i povlasticama koje mogu biti propisane odlukama kao način promocije, priznanja i društvenog vrednovanja volontiranja.

IV. IZVJEŠTAVANJE O VOLONTIRANJU

Član 19.

(Izvjestaj o volontiranju)

- (1) Organizatori volontiranja dužni su jednom godišnje dostaviti Ministarstvu pravde izvještaj o svim volonterskim aktivnostima koji sadrže podatke o volonterima i broju sati koji su uloženi u volonterske aktivnosti, a posebno o broju maloljetnih volontera i njihovim aktivnostima.
- (2) Rok za dostavljanje izvještaja iz stava (1) ovog člana je 28. februar tekuće godine za proteklu godinu.
- (3) Na zahtjev Ministarstva pravde organizator volontiranja dužan je dostaviti i dodatni izvještaj o obavljenim aktivnostima i uslugama određenim ovim zakonom, pored izvještaja iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ministarstvo pravde će jednom godišnje i to najkasnije do 31. marta, u "Službenim novinama Federacije BiH" objavljivati podatke o volontiranju u Federaciji BiH.

V. UGOVOR O VOLONTIRANJU

Član 20.

(Ugovor o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju zaključuje se u pisanoj obliku prije početka volontiranja.

- (2) Ugovorom o volontiranju volonter i organizator volontiranja ugovaraju međusobna prava i obaveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge.
- (3) Ugovor o volontiranju može imati potpis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.
- (4) Prava na novčane naknade iz člana 14. definiraju se ugovorom o volontiranju.
- (5) Novčane naknade iz člana 14. ne smatraju se dohotkom u smislu Zakona o porezu na dohodak Federacije BiH.

Član 21.

(Sadržaj ugovora o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju sadrži podatke o:
 - a) ugovornim stranama, te mjestu njihovog prebivališta, odnosno sjedišta,
 - b) mjestu volontiranja i vremenu trajanja volontiranja,
 - c) volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će obavljati,
 - d) pravima i obavezama volontera,
 - e) pravima i obavezama organizatora volontiranja,
 - f) obuci za volontiranje,
 - g) troškovima u vezi sa volontiranjem i načinu njihove nadoknade,
 - h) načinu osiguranja ugovorenih prava volontera,
 - i) obliku prestanka ugovora o volontiranju.
- (2) Ugovor o volontiranju sadržavat će i podatke važne za pojedini posebni oblik volontiranja u određenom periodu ili na određenom mjestu.

Član 22.

(Prestanak i raskid ugovora o volontiranju)

- (1) Ugovor o volontiranju prestaje:
 - a) danom pravomoćnosti odluke o lišavanju radne sposobnosti za volontera u slučaju kad su u potpunosti lišeni radne sposobnosti,
 - b) danom pravomoćnosti odluke o djelimičnom lišavanju radne sposobnosti za volontera koji je djelimično lišen radne sposobnosti,
 - c) kad volontiranje prelazi obim radne sposobnosti volontera, a na zahtjev volontera ili organizatora volontiranja,
 - d) kad organizator volontiranja prestane djelovati bez pravnog nasljednika,
 - e) istekom roka na koji je ugovor zaključen ili ispunjenjem ugovora,
 - f) jednostranim raskidom ugovora volontera, odnosno lica koja ga izdržavaju ili zakonski zastupaju,
 - g) iz drugih razloga određenih ugovorom o volontiranju,
 - h) u drugim slučajevima određenim ovim zakonom,
 - i) sporazumnim raskidom.
- (2) Organizator volontiranja može raskinuti ugovor o volontiranju:
 - a) kad prestane potreba za volontiranjem,
 - b) kad nije u mogućnosti osigurati uvjete za daljnje volontiranje,
 - c) kad utvrdi da volonter ne ispunjava ugovorene obaveze,
 - d) kad volonter svojim aktivnostima ugrožava korisnika volontiranja,
 - e) u slučajevima kršenja dopunskih etičkih pravila donesenih za pojedine oblike volontiranja,
 - f) kad se završe aktivnosti određene ugovorom o volontiranju.
- (3) U slučaju prestanka ugovora o volontiranju nakon pravomoćne odluke o djelimičnom lišavanju radne

sposobnosti, zaključuje se novi ugovor na preostali dio radne sposobnosti.

VI. PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTIRANJA

Član 23.

(Prava volontera)

- (1) Volonter ima pravo na:
 - a) pisanu potvrdu o volontiranju,
 - b) volontersku knjižicu i ugovor o volontiranju u skladu sa ovim zakonom,
 - c) upoznavanje sa etičkim normama bitnim za pojedini oblik volontiranja,
 - d) odgovarajuću obuku sa ciljem poboljšanja kvaliteta obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a naročito ako to zahtijeva priroda volonterskih aktivnosti i usluge koje se pružaju,
 - e) stručnu pomoć i podršku tokom volontiranja,
 - f) upoznavanje sa uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja mu pripadaju na osnovu ovog zakona i drugih propisa, kao i općih akata organizatora volontiranja,
 - g) nadoknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi sa volontiranjem,
 - h) odgovarajuće i sigurne uvjete rada u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja,
 - i) zaštitnu opremu u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja i uslugama koje pruža,
 - j) upoznavanje sa opasnostima koje su u vezi sa specifičnim oblikom volontiranja koje obavlja,
 - k) odmor u ugovorenom trajanju,
 - l) zaštitu privatnosti i ličnih podataka,
 - m) sudjelovanje u odlučivanju o pitanjima u vezi sa volontiranjem u skladu sa mogućnostima organizatora volontiranja i obliku volontiranja.
- (2) Opravdano odsustvo sa volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera.
- (3) Posebna prava volontera koja nisu određena ovim zakonom mogu se odrediti ugovorom o volontiranju.

Član 24.

(Obaveze volontera)

- (1) Volonter je obavezan:
 - a) volontirati u skladu sa stručnim propisima i uputstvima organizatora volontiranja,
 - b) čuvati službenu tajnu, povjerljive i lične podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja,
 - c) odbiti volontiranje koje je suprotno ovom zakonu.
- (2) Obaveza volontera je da izvršava uputstva organizatora volontiranja, osim uputstva u vezi sa volontiranjem koja su:
 - a) opasna po život i zdravlje volontera ili drugih lica,
 - b) moralno neprihvatljiva za volontera,
 - c) u suprotnosti sa ugovorom o volontiranju.
- (3) Ako izvršavanje uputstva može uzrokovati štetu volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim licima volonter je dužan na to upozoriti organizatora volontiranja.
- (4) Volonter ne odgovara za prouzrokovanu štetu ako je prethodno upozorio organizatora volontiranja na takvu mogućnost.

Član 25.

(Obaveze organizatora volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja obavezan je:
 - a) volonteru osigurati zaštitu tokom obavljanja volontiranja propisanu Zakonom o radu i drugim zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju oblast zaštite na radu,
 - b) poštivati prava volontera,